

NÉPÜNK

IRKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telephon: 440

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR
Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ARAK:
Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 260 Lei,
Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 120-80,
P. 25-15, S. 30-20, Dinár 200-150.

Egymást marjuk!

A XX. század negyedik évtizedében egy új Verescsagin esetjét várja az a nép, amely élénken jellemezné azt a szellemi és erkölcsi csődöt, melyben fulladoz k az egész emberiség. A sivár élet rideg hótakarója alól, csak segítségért nyújtó karok emelkednek ki és illusztrálják a védtelenséget, melyben a világ leledzik. És valljuk be, hogy a legkétségbeesettebb karok a zsidók karjai, akik a kulturélet uttalan útjain elbuknak, mert nemcsak az élet természetes nehézségei lehetetlenítik boldogulásukat, hanem embertársaik gyűlölete is halálfejes pigyorgással áll előttük. Egy egész világ, milliárdnyi ember áll össze, hogy egy maroknyi csapattal, a makkabeusok kései unokáival szembezálljon és tegye lehetlenné boldogulásukat.

S amikor a sivár életlehetőségek hősiességétől elalélt zsidó kéz segítségért esd El Urához, közben a hó alatt, az egymással szembeálló gyűlölet parazsa szikrázik. Mert nem elég, hogy az egész világ gyűl bennünket, közöttünk is a régi átok, nem az ugynevezett "turáni átok," hanem a több ezer éves Kamce és Barkamce testvérharcok halálos öletése fonja be sivár életünk hétköznapjait.

Ime, amerre nézünk, egymással szembeálló harc és gyűlölet. De nem a tennitakarás és alkotni vágyás nemes tüze, hanem az ádáz egymással szembeálló gyűlölködés, melyből termő virág nem fakadhat. Hitközségi választások! Ugy kellene legyen, hogy a többet, jobbat, nemesebbet áldozni-akarók nemes vetélkedése legyen. Ocean-repülők elszántságával és távolbanzésével kellene a jövőbe nézni, ahogy a mai rendkívüli időhöz illik. A zsidó jövő ködös horizontján kémlélőn őrt kellene álljon a magasabb szempontokat tekintetbevevők kicsi, elit csapata, hogy tudja, mikor, hogyan és kikkel vezesse szerencsétlen zsidóságunkat egy jobb jövő ígért földje felé. S helyett mit látunk? Akik vezetnek, vezetésre szorulnak. Akik harcolnak, azokat nem a jövőbeléti aggodalmassok szorongása kíséri. Csak a ma az, ami eltölti valójukat. A holnappal, a szerencsétlen zsidó holnappal ki sem törődik. Hát jó ez így, hát célvezető és okos-e így — zsidó testvéreink? Amerre csak nézünk, a nagyváradi hitközségi harcokban épen úgy, mint más zsidó közületekben, nem a nemes vetélkedés szent tüze adja meg a vezermotívumot. Hanem a gyűlölet démona és furijája üzi, hajítja jobb sorsot váró népünket!

Feljajdul a nagy kérdés! Hát ha mi így és ennyire marjuk egymást, mit várunk ellenségeinktől, gyűlölőinktől? Mit Amaléktól, ha mi magunk, ennyire kiméletlenek vagyunk egymással szemben? A szomorú pusztulásnak, bajnak és nyomorúságnak nem-e ez a fő oka, hogy eltűnt zsidó életünkben az emelkedettebb szempont és a földön csuszás és nívótlanság ütötte fel fejét, ami zsidó életünkben is.

Tudjuk, hogy az emberi őstermészet eredendő hibáit mi sem változtathatjuk meg. S nem egyik napról a másikra. De nagy kötelességünk, zsidó és emberi kötelességünk, hogy modern próféták módjára, az ólomkatondák millióival álljunk csatasorba, a meg nem értés és gyűlölet égiszében lángosóvájával szemben.

Jobb belátást egymással szemben, zsidó testvéreink! Hát nem látjátok, hogyan villog ellenségeink gyűlölettől szikrázó

szeme a körülöttünk leselkedő sötétben? Hát nem látjátok, hogy minden erőnk maradéktalan összefogására van szükségünk, hogy élni tudjunk és el ne nyeljen bennünket az antiszemitizmus tajtékzó tengere?

Hát ha látjátok, akkor miért marjuk egymást? Miért e testvérgyűlölet? Hogy ellenségeink, akik egyformán gyűlölnek bennünket, könnyebben győzedelmeskedjenek felettünk?

Zsidó testvéreink, legalább mi szeresük egymást, ha már az egész világ összefogott ellenünk! Legalább mi...

A karlsbadi városi tanács horogkeresztes barátsága miatt helyezték át Prágába a XVIII-ik cionista világkongresszust

Prágából jelentik: A cionista világ-szervezet végrehajtó-bizottsága az utolsó pillanatban megváltoztatta a kongresszus helyének tervét s a kongresszust Prágába hívja össze. Mint ismeretes eredetileg Karlsbadba akarták összehívni a kongresszust, azonban Karlsbad városi tanácsának és polgármesterének hitlerista szellemű ténykedése miatt a végrehajtó

bizottság megváltoztatta e határozatát. A kongresszus a prágai „Reprezentációs“-ház termében, míg a különböző irodák az ehez közeli „Arany Angyal“-házban lesznek elhelyezve.

Hir szerint a konferencián Masaryk Tamás Géza, csehszlovák köztársasági elnök is megjelenik, aki lelkes barátja a zsidó reneszánsz-mozgalomnak.

Nem szünik meg az ostromállapot

Bukarest. — A román kormány elhatározta, hogy a cuzista és vasgárda, szélsőjobb oldali antiszemita szervezetek kilengé-

sére való tekintettel, az augusztus 1-én lejáráó ostromállapot kivételes intézkedéseit, továbbra is fenntartja.

Az Orth. Központi Iroda képviselőtestülete szerdán rendkívüli gyűlést tart Clujon

— A szatmári és nagyváradi hitközségi ügyek napirenden. —

Az erdélyi orth. izr. Központi Iroda f. hó 26-ra, szerdára, rendkívüli gyűlésre hívta össze országos választmányát. A gyűlés délután 3 órakor kezdődik a következő napirenddel:

1. A szatmári orth. izr. hitközség egyik pártjának beadványa, hogy az ottani hitközség kettéosztásáért.

2. A nagyváradi orth. izr. hitközség vezetősége kérdésében felvetődött viszály leltárgyalása és elintézése.

3. Jelentések folyó ügyekről és esetleges indítványok.

Nem akarunk a Központi Iroda országos választmányi gyűlésének határozata elé vágni. De már most kijelentjük, hogy a legmesszebbmenő harcot vagyunk kénytelenek folytatni az erdélyi orthodoxia egységének további fenntartásáért és elképzelhetetlennek tartjuk, hogy a Központi Iroda országos választmányja a legális hitközségi vezetőségek megkerülésével hozzon bármilyen határozatot akár a szatmári, avagy a nagyváradi orthodox hitközség ügyében. Óva intjük az országos választmányt, hogy bármely szakadási törekvéseknek erősítést, avagy alátámasztása által további gyúponatot adjon a viszálykodások kiéleződésére.

A legnagyobb szerencsétlenségnek tartanánk az erdélyi orthodoxia egységének szempontjából, ha kicsinyes, önző, avagy egyéni akcióktól fűtött pártharcokba, választási küzdelmekbe oly módon avatkozna be az orth. Központi Iroda végrehajtó-bizottsága, hogy az anélkül is súlyosan küzdő hitközségekben országsszerte a demoralizáció és a rombolás szellemének szabad folyását adva, az intézményes orthodoxia teljes megsemmisülését vonja maga után.

Legközelebbi számunkban foglalkozni fogunk a választmányi ülés lefolyásával és érdemben is állást fogunk foglalni az igen fontos zsidó ügyben.

Pöstyén

a világ Rheumafürdője

Román fürdővendégeknek igen olcsó általánykurák, melyekben fürdők, orvos, taxák is bennfoglaltnak, nagy megtakarítást jelentenek. — Rheuma, Csuz, Ischiász és Női betegségek ellen PÖSTYÉN felülmulthatatlan.

A Román és Csehszlovák állam között létrejött devizamegállapodás folytán a Banca Naționala csekkeket ad ki.

Pöstyén a festői szép Vág folyam mentén fekszik, strand, napkurák, sportok s minden egyéb szórakozást nyújt.

Felvilágosítással szolgál: Pöstyén Fürdőiroda Mr. Ph. Singer László Timișoara II, Str. Șaguna No. 8. Telefon 13-54.

Németország ...

A németországi kilengések újabb áldozatai

Az angol zsidó hírszolgálat a zsidó nyilvánossággal újra 120 zsidóellenes atrocitást közöl, melyek júniusban történtek. Ezeket az eseteket hiteles helyről kapta és a berlini rendőrfőnökség által ellenőriztette. A súlyosan sebesült zsidók közt vannak a következők: Berlin: Chajim Kamil, a köpenicki bírón egyk áldozata, Sulyos bántalmazások után a „börtön költségeit” neki kellett megfizetni. David Weinstock, Ábrahám Tannenbaum, Jakob Weiden, Premier Samuel — különböző berlini fogházakban és bírónokban szenvedtek súlyos sebesüléseket, és bírónokban szenvedtek súlyos sebesüléseket, Chemnitzben Jakob Pfeiffers, valamint a három Herlog-estvér, Drezdában Weiner József, Düsseldorfban Goldwasser Áron, E-senben Feldmann David és Mandel Parnes, Gelsenkirchenben Nussbaum Sámuel, Gieiwitz: Spielmann Eisik, Lipcse: Jakob Linden, Wolf Hausmann, München: Jakob Muckerbrunn, David Wilkenfeld, Breslauban: Lefkovits Jechiel, Rubin Rosenfeld sulyosan megsebesültek. A lengyel követség ezenkívül a következő sulyosan sebesültek érdekében tett diplomáciai lépéseket: Mayer Rosenzweig Köln, Schnitzer Jakob Arlsberg, dr Buchel Essen. Megállapítást nyert, hogy Haber Ábrahám, dortmundi lengyel származású zsidót ismeretlen tettesek az elmúlt napokban meggyilkolták. A holttestet egy csatornából szörnyen eltorzítva húzták ki. H-ber üzleti uton utazott Gerthe községbe ott lükt el. Ezer márká volt kifizve annak, aki a gyilkos nyomára vezet. David Zelmát, a híres breslaui zsidó írónt leirhatatlan módon meggyötörték a Barna Házban. Dr Löwenfeld híres müncheni ügyvédet a wachau internálótáborba szállították. Hildorf gróft aki személyesen résztvevett az elmúlt évben a zsidóellenes tüntetések megszervezésében, rendkívül magas tisztségre nevezték ki a belügyminisztériumba.

Dr Alfred Meyer bármenni fogorvos vértanúsága. Az angol zsidó hírszolgálat jelenti: Dr Alfred Meyer bármenni fogorvost holtan találták június 16-án a wupperkreisi völgyben. A homlokán lött sebek voltak. A holttest egy zsákba volt kötözve. Dr Meyer egyike volt a környék legelőkelőbb zsidó orvosainak. Mikor az új német rezsim uralomra került, a Kanári szigeteken tartózkodott szabadságon. Távollétében feltörték villáját és házkutatást rendeztek. Dr Meyer hazatérése után április elején panaszt tett a rendőrségen, amikor is a rendőrfőnök azt tanácsolta neki, hogy feleségével együtt sürgősen hagyja el az országot, de dr Meyer szerencsétlenségére ragaszkodott a nyomozás lefolytatásához. Erre „Schutzhaft”-ba, védőrizetbe került. Azon a napon, mikor a bírón elhagyta, őt fegyveres egyen lőrt be hozzá, megkölték elhurcolták. A rádió napokon át hirdette személyleírását. Őt nap mulva megtalálták a holttestét. — A Generalanzeiger für Wupperthal a következő gyászjelentést hozta róla: „E hó 16-án drága férjem, dr Meyer Alfréd, örök nyugalomra tért. Temetését teljes csöndben tartottuk meg. Özvegy Meyer-Goldschmidt Mally.”

Sajnálatos félreértésből halt meg. A lipcsei sajtóban, a következő gyászjelentés jelentés meg: „Alferd Elken született 1886 szept. 26-án, elhunyt 1933 május 19-én. Sajnálatos félreértés következtében drága férjemet elszakította tőlem a halál.” Alfred Elkennek az volt a tragédiája, hogy nagyon zsidósnak nézett ki. Ez okozta a pusztulását. Illetékes helyen most megállapítják, hogy Alfred Elken árja volt.

Dr Goebbels fenyegetései. A német birodalmi propagandaminiszter szavai: Ha szemünkre vetik, hogy zsidóellenesek vagyunk, azt feleljük: Ti azt hiltétek, hogy zsidóbarátok vagyunk? Ha szemünkre vetik, hogy tulszigorúak vagyunk a zsidókkal szemben, azt feleljük: Hát mondtuk mi, hogy nem leszünk szigorúak? Ha azt mondják nekünk, hogy nem vagyunk hajlandók kiegyezni a zsidókkal, mi azt feleljük: A nép nem akar kiegyezéseket. A nép hiszta aszall akar. A nép rossznéven veszi, hogy tulságos humánusak vagyunk. — Azoknak pedig, akik szemünkre vetik, hogy tulságos humánusak vagyunk, ezt feleljük: Hisz a forradalom még nem ért véget, csak várjatok türelemmel, mindenki sorra kerül ...

Csehszlovákiában a Tisza áradása a zsidóság százait tette földönfutóvá

— 4 román paraszt mentett meg egy zsidó családot. —

Sulyos csapás érte, főként a szlovenszkói tiszamenti határ lakosságát a nagy esőzések következtében előállott áradás folytán. A lakosság ezrei váltak hajléktalanná és földönfutóvá, mivel házaikat és egyéb javaikat a Tisza hirtelen áradása elsöpörte a föld színéről.

Tiszaujlakon péntek este törte át a Tisza áradása a gátat és a viz folytonos emelkedése folytán a zsidó lakosság a helység legmagasabb pontjára, a zsidó templom női karzatára menekült. De a Tiszának rohanó árja közben nem kimélte meg az alacsonyabb területeken fekvő házaikat, úgy hogy 250 zsidó házból 150 omlott össze, elsodorva minden zsidó javat, köztük a rabbiakást, a templom mozgatható részeit és a Széfer Tórákat is.

A körzet zsidósága segélyakciójára, a hatósággal karöltve, autókkal szállították a hajléktalanná vált inségeseknek a kenyert és ruhát. A kis városból a zsidóság egy része elmenekült, míg a másik része közös házakban zsufolódott össze.

Szlatinán már mindenki elmenekült az áradás elől, amidőn Iszkovits család 15 tagja ottrekedett, mivel a Tiszán levő hídait is elsodorta a nagy erővel rohanó Tisza árja. A 13 tagú család élete egy hajszálon függött, amidőn a természetfölötti segély egy Hampel nevű mérnök személyében jött meg, aki Miku nevű mérnökkel autóra jött Akna-Slatináról és 4 slatinai román ember segélyével az utolsó pillanatban, összeállítva egy mentőcsónakot, kimentették őket a biztos halál elől. 5 perccel később a ház emelyben tartózkodtak rombadőlt. A mentésnél különösen kitüntették magukat a román Popovics György, aki első volt azok között, aki beugorva a vízbe, a család megmentésére indult. Különösen ki kell emelnünk Gyenge Mihályt és egy fiatal diákot, H. Bofa-t, kik mindketten szintén szlatinai románok. A szlatinai zsidóság hála köszönetét fejezi ki az életmentőknek és halájuk jeléül a hitközség a 4 román paraszt megjutalmazására gyűjtési akciót rendezett.

Egy zsidó bankártól milliókat örökölt Bajorország

Newyork. A hagyatéki bíróságon vasárnap felbontották Loeb bankár végrendeletét, aki ez év májusában Murnauban meghalt. A sokszoros milliomos bankár bőkezű alapítványokkal emlékezett meg egykori szülő hazájáról, Bajorországról. A müncheni lélektani kutató intézetre kerek

egymillió dollárt hagyott, a müncheni kisplasztikai muzeumnak hagyományozta a gyöntérő szoborgyűjteményét. Murnau község inségesének 20.000 dollárt adományozott és egy müncheni származású hegedűművésznek ajándékozta híres Stradivarius hegedűjét, amely egykor Paganinié volt.

A breslaui egyetemen még két kitért zsidó tanár működött: Fränkel és Bielsovszky. Az előadásaikat is a német diákság bojkott alá helyezte. A két tanárt azért nem küldték el, mert tanszékeiken pótolhatatlanok voltak. Most, mikor e héten óráikat meg akarták tartani, fegyveres emberek állták el a tanterem ajtóit. A tanárok természetesen beadták lemondásukat.

Zsidó nőkre nincs szükség. A német háziasszonyok birodalmi szövetsége körlevelet intézett az egyes szövetségekhez, hogy a vezetőségben lévő zsidó hölgyeket, hálás elismerő nyilatkozatok kíséretében, lemondásra kell reábirni és a jövőben zsidó tagokat tilos felvenni.

A német falvak élete. A zürichi sajtó állandóan foglalkozik a német zsidó kisvárosok és falvak életével, különösen zsidó szemponiból. Legutóbb a badeni — a svájci határtól nem messze levő — kis falu életét dolgozták fel, ahol már évszázadok óta élnek zsidók. 1820 körül már 140 zsidó volt ebben a faluban. Tekintélyes zsidó családok származtak ebből a faluból, köztük olyanok, akik Bécsbe és Frankfurtba kerültek, de ebből a faluból származott Olaszország jelenlegi pénzügyminisztere, Guido Jung is. És most...

A falunak volt egy zsidóhílt tanítója kit három évtizedes működés után elcsaptak helyéről. A zsidók most kerülnek a nyilvánosságot. Házaikba zárkoznak, ajtóikat alig nyitják ki. Minden csengetésre idegesen néznek ki a kémlelőlyukon, mert nem tudják ki keresi őket?

A falunak van egy rabbija. Orthodox rabbi. Ő mondja:

— A német zsidók erősebb és biztosabb összefogása fog bekövetkezni. Minél jobban üldöznek bennünket, annál jobban összetartunk. A kitérték is megtalálják az utat vissza hozzánk. Új korszak kezdődik, nehéz, de hívőbb és áhítatosabb.

A német zsidóság visszatelepül Spanyolországba. Madrid. — A madridi ideiglenes zsinagógában a napokban ünnepélyes keretek között avatták fel azokat a tórapergamenteket, amelyeket német zsidó menekülők hoztak egykori hazájukból Spanyolországba. Az istentiszteleten a Madridban élő zsidóság nagy számban jelent meg. A toratekercek átadását szimbólikus emlékeztetőnek tekintették. 1492-ben üzték ki a zsidókat Spanyolországból és négy évszázad után most újból visszatérhetnek.

Az állást veszített metszők. A sechita ellátása folytán Németországban a metszők óriási tömegei vesztették állásukat. Frankfurtban Hanauer-Landsstrasse 36. szám alatt megszokult a német metszők segélyző bizottsága, mely a külföld zsidóságához felhívást intézett, hogy állások üreseedése esetében gondoljanak elsősorban a németországi metszők tragikus helyzetére.

141 „haláleset” a dachau internálótáborban. A bécsi sajtó megrendítő adatokat közöl a dachau internálótábor szörnyűségeiről. A múlt héten dr Spiegel ügyvédet ölték meg, azóta azonban már újabb két gyilkosság történt. Az egyik áldozat egy Strauss nevű ügyvéd, a másik pedig a Vasfront szervezet elnökségi tagja, Wilhelm Áron. Strauss holttestét a náci lepecsételt koporsóban küldték el szüleinek, akiknek meg kellett ígérniük, hogy soha senkivel nem fogják közölni, milyen körülmények között pusztult el a fiuk. Ugyanígy jártak el Wilhelm Áron esetében is, a dachau internálótáborban eddig 141 ilyen „haláleset” történt.

Vissza a zsidósághoz! ... A berlini hitközség-nél tömegesen jelentkeznek a zsidósághoz visszatérők, akik megható levelekben jelentik be szándékukat. Legutóbb egy 64 éves ur jelentkezett, aki 30 évvel ezelőtt tért át. A levélben megvallja, hogy a zsidósággal való együvértartozását egy percre sem veszítette el és úgy érzi, hogy ma kötelessége visszatérni, hogy az emberbarátok nagy körével együtt hasznosabban küzdhessen, mint egyedül tehetné. „Nem mint könyörgő, hanem mint segítő találok meg Önökhöz az utat — írja — és ami erőmből telik, Önökkel együtt meg akarom tenni, hogy a szüksegen enyhítsek. Rendelkezzenek velem, életmunkámat mint lelki orvos Önökkel akarom folytatni. Visszatérek és kérem, hogy vegyenek vissza.”

Engedély nemzeti kapcsolatonkivüliségre. Wimbledonban július 10-én folytak le a teniszmérkőzések, melyekben Turnbull híres tenisz-sampion legyőzte a zsidóvállású Daniel Prent, Minthogy őt a német csapat nem fogadta be, engedélyt kapott, hogy függetlenül, nemzeti kapcsolaton kívül állva, vegyen részt a versenyekben.

Az egyetemi tanár „büne”. Berlin. — A Berliner Börsekurier jelentése szerint a napokban bíróság elé állították Mark Abramovitsch hontalan egyetemi tanárt, aki Nansen-utlevéllel tartózkodott Németországban. A vád ellene az volt, hogy már októberben lejárt tartózkodási engedélyét nem újította meg. Abramovitsch azzal védekezett, hogy tizenöt év óta él Németországban és soha sem követett meg el bűncselekményt, vagy akár közizgatási kínágást. Az elmúlt év végén sulyosan megbetegedett és a betegség nyomán annyira szorakozott lett, hogy egészen megfeledkezett utlevéléről. A bíróság a vádlott büntetlen előéletére való tekintettel a „legenyhébb” büntetést mérte ki rá: két hónapi fogházat.

HETI GLOSSZÁK

Horogkereszt és civilizáció

Mégcsak a minap irtunk ezeken a hasá-
bokon arról, hogy a román pártok részéről
egy egészségesedési folyamat indult meg a
zsidókérdést illetően és felelős politikusok
megbélyegző nyilatkozatokat tesznek a nem-
zetiszociálisták és az antiszemitaizmussal mér-
gező eszméi és megnyilatkozásai ellen. Hogy
azonban még sincs minden a legelőkele-
tebb rendben és még sok kellemetlen órá-
t fog a romániai zsidóságnak ez a káros és
veszélyes mozgalom okozni, azt misem bi-
zonyítja jobban, minthogy a héten olyan
helyről hangzottak el ennek az eszmének el-
vákult és demoralizáló szövegei, ahonnan
legkevésbé vártuk volna. — A nagyváradi
törvényszék tárgyalótermében történt, hogy
négy diószegi fiatalember ült a vádlottak
padján a súlyos váddal terhelve, hogy
egy román ifjút felszólítottak Diószeg hatá-
rában, hogy horogkeresztes jelvényét ne
viselje. — Mindössze ennyi történt. Nem
több és nem kevesebb. De ez elegendő ok
arra, hogy nem négy, de akár egy egész
község lakosságát a vádlottak padjára ül-
tessék. — Nos ezen a tárgyaláson történt,
hogy az ügyész így szólt: — „Ami Diószeg-
en történt, az a közrend és a civilizáció
elleni merénylet volt. Csodálkozom tehát
azon, hogy akad román ügyvéd, aki ezek-
után még elvállalta a védelmet.” Ha nem
lenne olyan véresen komoly az ügy, kacagni
lehetne rajta. A horogkeresztes jelvény,
mint a közrend és a civilizáció szimbóluma.
A horogkereszt, amelyet nemzetre, fajra és
felekezetre való tekintet nélkül, már eddig
is minden kulturállam megbélyegzett. Mint
olyant, amely, nemcsak ellensége, de hóhé-
ra a civilizációnak. Az ügyésszel szemben
azonban méltóan utasította vissza dr Cotrus
román ügyvéd a vád állításait. „A horogke-
reszt nem a civilizáció és nem a román
eszme képviselője. A román eszme a bé-
két és a harmóniát hirdeti a lakosság kö-
zött, míg a horogkereszt a nemzeti szűzítés
mehében fogamzott.”

A törvényszék pár ezer lei pénzbünté-
tésre ítélte a vádlottakat, akik természetesen
fellebeztek. A vád képviselője, a horog-

Fogakat pénzért kaphat

-de soha
a sajátjait!

Ezért:
Harc a veszélyes fogkö
ellen!

Fogai egészségeseknek tün-
nek... de vajjon azok-e a va-
lóságban? Mert a fogkö —
mely sok fogbetegség oka —
láthatatlanul rakódik le a fogak
mögött! E bajtól menti meg Önt a
Kalodont-al való rendszeres fogtisztí-
tás. Csak a Kalodont tartalmazza a Dr.
Bräunlich féle sulfurizinoleatol, mely a
fogkö hatásos és tudományosan elismert
ellenszere. Ezért: tisztítsák fogait reggel
és este Kalodont-al!

KALODONT

fogkö ellen

keresztes fiatalember, pedig névtelen levélben
halállal fenyegette meg a gerinces védőt, a ho-
rogkeresztes civilizáció nagyobb dicsőségére.

Hogy azonban a horogkereszt hazájá-
ban, Németországban, miként ápolják a ci-
vilizációt, azt a legjobban azok az újabb
rendeletek jellemzik, amelyeket a nácik urai
a napokban léptettek életbe. E szerint a bi-
rodalmi kormánynak jogában áll az állam
ellenségeinek vagyonát elkobozni. Már most
ki nem ellensége a nácik birodalmának?
Minden eleven és holt, aki nem viseli a

horogkeresztet és nem dobálja a kalapját
„Heil Hitler“ kiáltással a levegőbe, ha a
barnaingesek rémtetteiről hall. Sőt mindazok
is ellenségei az államnak, akik nem ma-
gasba lendített jobb kézzel üdvözlik egymást
az uccán. Ez nem vicc, ezt pontosan így
állapítja meg az új horogkeresztes rendelet.

Amint látjuk az igazi rablóvilág még
csak ezután kezdődik a Hitler birodalmában.
Ami eddig történt az mind csak felelőtlen
és egyéni megnyilvánulások voltak. A civi-
lizált rablás, törvénnyel és karhatalommal
alátámasztva csak most veszi kezdetét.

A lángész.

Irta: I. RAWINSKI

— Azt kérdelek tőlem, hogy mit tudok?
Különös kérdés. Kérdezzék inkább, hogy
mit nem tudok én?

Eredetileg tanító voltam. Ez azonban
akkor történt, mikor az apósom elvesztette
a hozományom. Elhatároztam tehát, hogy
önállósítom magam és nyitok egy chédert.
„Te és egy chéder?” — csodálkozott
feleségem Chanoh Deborah, aki engem
melesleg egy nagy szemilnek tartott. De
aztán a csodálkozástól ki kellett mereszte-
nie szemeit.

Volt tehát egy chéderem, amelyben
mindent meg lehetett kapni. Az én chéde-
remben, mindenki saját kívánsága szerint
tanulhatott. Akart valaki gemorét tanulni?
Itt a gemore! Chimist rásival? Miért ne?
Egy másik a héber grammatikát, olvasást és
írás akarta elsajátítani? Megtanulni 70
nyelven? Én mindig mondtam: Igen,
igen! Csak bátorság, kitarítás! És menni fog.

Egy napon azonban beült a menykő.
Egy csupaszképű szemüveges érkezett
hozzánk és hozott egy valamit, amit ugy-
nevezett, hogy „methodus”. És elkezdett
„Salom”-mal köszöni az uccán, ami nagyon
imponált az embereknek. És állandóan azt
hangoztatta, hogy „lbrit, b'lbrit”. Elképzel-
ték, hogy dühös voltam. Rohantam a szülő-
khöz és így szóltam hozzájuk: Azt akarjátok
talán, hogy 100 év múlva gyermekeitek
már törökül beszéljenek, hogy „lbrit,
b'lbrit”? Hogy úgy mondják majd a kádíst
utánatok, hogy senki se értse meg oda-
fenn? Tanítsátok gyermekeiteket inkább
egy „Perek Misnájoszra”. A szülők azon-
ban kinevették engem.

Nos hát muszáj nekem pont melamed-
nek lenni? Meg kell vallanom, hogy én
előimádkozó is vagyok egy kicsit, a szabók
templomában. Bizonyos, hogy a szabókkal
nem könnyű kijönni. Nagyon gyorsan akarnak
mindig kész lenni és sokszor kénytelen
vagyok a gyönyörű melódiáimat félbesze-
kíteni. Elhatároztam tehát, hogy megtanítom
én ezeket a szabókat. A nagy ünnepek
alkalmával elmentem a közeli falvak egyi-
kébe, hogy ott imádkozzak elő Igaz, hogy
sok jó nem jött ki ebből az utból. A falu-
ban sokkal kevesebbet ígértek, mint amennyit
adtak, mint amennyit ígértek. De a szabók
legalább megtudták, hogy mennyivel
rosszabb nélkülem, mint velem.

Ezenkívül Baal Tokea is vagyok. Egész
Elul hónapban fuvok. Számosan jönnek
hozzám megtanulni a sofárblozolás művé-
szetét. Csak egyedül Roshasono napján
nem adok ki hangot. De ilyenkor aztán
valóban vért is izzadok. Hogy milyen tehet-
ségtelennül fujja az előimádkozó, hogy
Tekioh, Tekioh, borzasztó. Kék, fehér és
piros leszek mérgemben, a szégyentől és
fájdalomtól. Mig aztán valaki ki nem ra-
gadja a sofárt az előimádkozó kezéből és
hozza hozzám, a sofárfúvás művé zéhez...

Ezenfelül azonban szófer is vagyok.
Tefelint is tudok készíteni, sőt akár egy
Getet is alá tudok írni. Odahaza egész
oldalakat írok és mindenki csodálkozik a
művészetem fölött.

Mindezen felül azonban sajchet is
vagyok. Ez nem azt jelenti, hogy egész
évben ez a foglalkozásom. Mindössze csak
lomkipurkor ki-egítéskepen, mert még két
sajchet sem győzi a sok keporét... Sajnos

azonban legutóbb sztrájkba kezdtem és
azóta nem foglalkoztatnak. Én ugyanis az az
ember vagyok, aki sohasem szereti agyon-
strapálni magát. Inkább csak lassan, egyiket
a másik után. Az asszonyok azonban mind
sielnek, sürgetnek, ami engem módfelett
izgat. „Nekem előbb, nekem előbb!”
kiáltják, azonban én csendre intem őket.
A sajchet azonban rámkialtott, hogy siessek.
Na akkor elkezdtem én sielni és ott szur-
tam a tyukokba, ahol csak értem. Persze
az asszonyok kiabáltak. Ekkor eldobtam
magamtól a kést, amely felhasította egy
asszony lábát. A dühömet csak az csilla-
pította le, hogy megláttam a vérző asszonyt,
amint elájult. Hiába egy zsidó nem tudja
látni testvére szenvedését...

De majd elfelejtettem elbeszélni, hogy
én még sadchen is vagyok. Tartozok azon-
ban az igazságnak azzal, hogy még egyet-
len partit sem hoztam össze. Igaz, hogy
amikor egyszer nagy nehezen sikerült, —
pár hét múlva akkor is elhagyták egymást
a fiatalok, még mielőtt hozzájutottam
volna a proviziómhoz. Ugy kell tehát ezt
is tekintenem, mintha meg sem történt
volna. Mindamellet naponta küldök és ka-
pok leveleket házassági ügyekben. Sajnos,
azonban kevés a szerencsém. Mindig olyan
lányokra találok, akiken már semmiféle
sadchen nem segíthet, máskor pedig
olyanokra, akik minden sadchen nélkül is
megcsinálják a partijukat.

No de mindez nem fontos. Csak azért
beszéltem el, hogy bemutassam sokoldalú-
ságomat. Hogy meglássák nem mindennapi
emberrel állnak szemben. Igaz, hogy a
feleségem azt mondja, hogy én nagy szemil
vagyok, de nem kell mindent elhinni, amit
az asszonyok mondanak...

A civilizáció fogalma tehát a német horogkeresztesek és a nagyváradi ügyész jóvoltából újra gazdagodott. Eddig a biztonságot, a haladást, a kényelmet, az emberi élet könnyebbségét, az igazságszolgáltatás függetlenségét jelentette. Most azonban kibővült, kiszélesült és ellentétes irányt vett fel. Ezután a barbarizmust, a rablást, fosztogatást, terrort és tömeggyilkosságot fogja jelenteni...

Tények és valóságok

Temesváron megjelenik egy német újság. Banater Zeitung a neve és ez a lap június 25-iki számában éles kirohantást intéz lapunk és annak egyik szerkesztője ellen. A németellenes bojkott ügyében elfoglalt önértékes álláspontunk és a hitlerizmus vandalizmusainak feltárása fáj a bánáti németiség orgánumának. Nem is válaszoltunk volna, sőt nem is akarunk válaszolni, csak azért említjük meg, mert ebben a cikkben azt írja a Banater Zeitung, hogy mi „tulzolt” híreket közölünk. És le is fordítja egyik régebbi cikkünket, hogy „illusztrálja” a mi tónusunkat.

De mi most sem írhatunk egyebet, mint akkor írtunk. Az azóta jött hírek még jobban megerősít bennünket abban a felfogásunkban, hogy még mindég tombol az örület a Rajna partjain. Már nem írunk arról, hogy egészséges munkabíró embereket elkergetnek helyeikről. Bár itt is aránytalanok a szemben álló erők. Halvanötmillió ember száll szembe 600.000 el. De amikor azt olvassuk, hogy a vakok egyesülete is kizárja a zsidó vakokat köréből és a nekik járó kedvezményeket a zsidó szerencsétlenektől el akarják konfiskálni, akkor nem tolulhat tollunkra ismét más: mint hogy ezek az emberek vandálok és ősember, akiken nem fogolt a 2000 éve hirdett erkölcsi tanítások egy molekulája sem.

Messzire vezetne, ha az összes „greul”-okat leköznénk. A quedlinburgi szégyenpadot. Vagy azt írjuk meg talán, hogy Becklinghausener Zeitung június 23-iki száma miképpen uszít? Vagy a Grossdortmunder Anzeiger június 22-én miképpen hívja fel a bochumiak figyelmét arra, hogy kerüljék el messziről a zsidó üzleteket. Vagy azt, hogy hogy Corbach-ban (Waldeck) aki zsidótól vesz azt a NSDAP. fiuk azonnal letartóztatják?

És így tovább, végig, a gonoszságnak és örületnek valami olyan keveréke, melyet normális agy felfogni sem tud.

Csak az egy Rothermere lord az, aki dicsőíti lapjában a hitlerizmust. Ez a nemes lord, akit a magyar revízióval kapcsolatban sikerült megismernünk, erővel világpolitikát akar csinálni lapjain keresztül. Ha már magyar király nem lehetett (szép trón lehet egy toronymagasságra gyűjtött makulatura újsághalom, vagy koronázási domb) legalább szerezze meg a német Führer szeretetét, akitől annyit már megkapott, hogy a nácizmust dicsőítő cikkét, minden lapnak első oldalán kellett hozni.

Igy a nemes lord...

Ellenben Bernhard Shaw, egy részletes interjúban, melyben a német helyzetről valót nézeteit tolmácsolta, egészen mást mond. Az „United Press” előtt nyilatkozott. Azt kérdezte tőle az újságíró, hogy mi a véleménye erről az új örületről? Kezdetben megértette a mozgalmat, de a zsidóellenes örület óta elfordult tőle. Tul tért még Torquemada-n is, mert az csak az élőkét égette el, míg Hitler a holtakat is kiráncigálja a sirokból és újra megöli őket. A zsidógyűlölet olyan betegség, mint a viszony. Aki ebbe beleesik, az üldözheti a jezsuitákat, a szabadkőműveseket, a boszorkányokat, a lappokat — sőt talán még a poroszokat is. A Ku-Klux-Klan mozgalom Amerikában egy delirium tremenshez hasonló betegség, de azért még egyetlen egy sem lehetett az Egyesült Államok elnöke. A nemzeti szocialisták is ilyen rosszünetű sulyos beleségben szenvednek. A fascizmus lényege nem zsidógyűlölet, ahogy ezt Hitlerék elgondolják. Inkább ugylátszik, hogy Hitler egyszerűen üldözési mániában

szenved. Dr. Rosenberg ur kijelentette Londonban, hogy a zsidók profit csinálók... Hát csak ők... mások nem? Hiszen valamennyien ilyen profit csinálók vagyunk... Végül azzal fejezi be nyilatkozatát Bernhard Shaw, hogy Hitlerék azért inscenálták az egész zsidóheccet, mert ezzel pótolták azt, amit a régebbi századokban, „szabad rablás”-cimen engedélyeztek a német hadvezérek.

Ez az igazság! Szabad rablás, Európa közepén a XX. század negyedik évtizedében. Hát mi a barbarizmus, ha nem ez?

Érvelnek az öklök!

Természetesen újra a nagyváradi hitközségi harcokról van szó. Olyan harcokról, ahol a szembenálló felek igen ellentétes fegyverekkel mérkőznek. Az egyik oldalon komoly és megfontolt szavak vannak, a másik oldalon viszont demagogia, terror és csaltató pofonok. Az egyik oldalon a józan megértést és nemes kiengesztelődést hirdelik, a másik oldalon turbulens, fizetett legények botokat emelnek magasba... Elég ha csak a vasárnapi népgyűlésre hivatkozunk, ahol a nagyváradi hitközség legtekinélyesebb férfiai gyűltek össze, hogy számot adjanak munkájukról, céljaikról, hogy utat mutassanak a zsidó ömegek számára. 50 éve a hitközség szolgálatában álló harcos, puritán és tekintélyes vezetőket nem engedtek szóhoz jutni, mert busás napidjakkal fizették le őket azok, akik nem lürik, hogy igaz és becsületes szavak hangozzanak el a hitközség érdekében. Olyan elemek garázdálkodtak itt és némitoltak el minden józan érvelést, akik soha egyetlen banival sem járultak hozzá a hitközség támogatásához, de mindig ott voltak, ha közpénzt igényelni, vagy rombolni kellett.

A vasárnapi népgyűlés híven tükröztesse vissza ezen elemeknek mentalitását. Megmutatta, hogy nem az igazság, nem a józanság, nem a komoly megfontolt szándék, nem a hitközség talpraállítása a céljuk, hanem az öklök, botok és terror uralmát akarják a hitközség vezetésében meghonosítani. Mit jelentenek itt az érvek, mit jelent itt akár maga a kinyilatkoztatott igazság is, amikor fenevad módjára, vérszomjas szemekkel csapnak le rájuk a bunkók.

Minden igaz és becsületes hitközségi polgár jól tudja azonban, hogy: „Ló ze hadderech” nem ez az út, amit követnie kell. Mert a terror eszközzel el lehet ugyan némitani egy népgyűlés szónokait, de nem lehet láncrakötni a belső meggyőződést. Nem lehet elnémitani a belső hitet, a szükségyszerű felismerést, hogy ló ze hadderech, nem a terror és az erőszak uja az igazság uja is. Azok az érvek, amelyeket ökökkel kell alátámasztani vérszegények még akkor is, ha közben itas csatakiáltások reszketetik meg a levegőt.

Talán még az eszközöket is megérteneink, ha elvek harcáról volna szó. — Ha azt látnánk, hogy itt áll egy öntudatos, fanatizált tömeg, amely minden eszközt megragad és felhasznál, hogy vélt igazságainak érvényt szerezzen. Mindebből azonban semmi sincs. Egy lefizetett söpredék denunciacs, provokátor munkájáról van szó. Az önző személyi érdekek és egyéni haszonlesés fanatizmusa ez. Amely keresztülgázol minden és mindenkin, mert neki nincs semmi veszteni valója. De vezetőik nyerhetnek viszont egy egész világot... Pénzt, existenciát, kiadós és zsiros pecsenyét...

Az, hogy ezt a hitközség polgárainak verejtékes filléreiből sajátítják ki, nem zavarta moráljukat, sőt éppen ez az, a szempont, amelyért érdemes mindennek neki-menni. Hiába hirdetik a hitközség legjobb és legtekinélyesebb férfiai a béke szavát, a vihar, a harc, a tűz az, amelyért ők sikraszáznak.

A nagyváradi hitközség polgárai azonban már megtanultak látni. Szomorú tandíjat fizettek eddig is, hogy a szavaknak hitte és nem a tettek nézték. Jól tudják már, hogy sohasem a kimondott szó, hanem az eleven cselekvés a fontos. Nem a szavak, hanem a tettek.

Ad muszáj? Meddig még — kérdezzük. És reméljük, hogy ez a vasárnap a választásokon minden komoly és igaz hitközségi polgárt gondolkodóba fog ejteni és saját szavazatával is pontot fog tenni ennek a kérdésnek végére. Elég volt.

Hisszük, hogy városunk érdemes hitközségére is felvirrad a béke, a nyugalom és a zsidó építés korszaka...

Az Erdélyrészi Mizrachi szervezet választási felhívása a XVIII-ik cionista világkongresszusra

Erdélyi zsidó testvéreink! Sékelfizetők!

Középeurópa zsidóságának ezekben a sorsdöntő óráiban ül össze Prágában a cionista világkongresszus. Meg kell tehát választanunk képviselőinket és július 30-án az urnák elé kell járulnunk ezen célból. A zsidóságot világszerte veszélyek szorongatják és a veszélyek nagy elhatározásokra készítetnek. Ne mondjuk ki véleményünket tehát az érdektelenség nemtörődömségével, mert egy meggondolatlan szavazat is a zsidóság husába vághat. Tehát minden zsidó, aki szívén hordja Erec Jisrael és az érte dolgozó zsidóság sorsát, az politikai képviselőjéül azt a pártot választja, amely 100%-os zsidó programot akar Palesztinában megvalósítani.

Adjátok le tehát szavazataitokat a Mizrachi listára, mely a nemzeti és vallási tradíciók megőrzésére oktatja, neveli az ifjúságot és Erec Jiszroelt a kétezer év óta óhajtott nyugalom otthonává akarja avatni.

Jelszavunk: **Egy nép, egy ország, egy Tóra!** meg kell győzzön mindenkit igaz zsidó munkánkról és keresztül kell törjön minden ellenállást, amelyet utunk elé gördítenek.

Aki zsidóként érez, aki meg akarja menteni a zsidó ifjúság lelkét, aki zsidó jövőt akar a zsidóságnak, aki megakarja őrizni a zsidó család, zsidó morál, tradíció, Tóra és zsidó munka jogát, az nem szavazhat másra mint a Mizrachi listára!

Jelöltjeink:

Ráv Meir Berlin
a Mizrachi világszervezet vezére;
Rottenberg József
a sziget Mizrachi elnöke;
Juszt Móse
az erdélyi Ceire Mizrachi elnöke;

Wasserstrom Sándor
a „Népünk” főszerkesztője;
Eppler Jakab
a temesvári Mizrachi elnöke;
Izrael Albert
az erdélyi Ceire Mizrachi végrehajtóbizottságának elnöke.

A Mizrachi az egyetlen párt, mely:

Vallásos chalucokat nevel a zsidó jövő számára!

Kis és középosztálynak Palesztinában való letelepítését kezdeményezte és állandóan fokozott mértékben szorgalmazza!

Egyengeti a zsidóság Transzjordániában való letelepítésének útjait!

Követeli a vallásos koloniák, munkástelepek, a nemzeti és vallási tradíciók nevelőmunkáját végző mizrachi intézmények és iskolák hathatós támogatását!

Tóra v, avoda! Tóra és munka: ebben a két szóban van kifejezve a mizrachi ama szentföldi programja, mellyel a 100%-os zsidó Palesztinát akarja felépíteni.

Aki nem akar Palesztinában egy forradalmi tüzfészket, hanem csak egy igazi, békés zsidó otthonot, az csakis az on mizrachi listára szavaz, amely Erec Jisraelben a hagyományhű zsidóság vallásos törvényei alapján szándékszik politikai célkitűzését és életberendezését megvalósítani. Sékelfizetők! Erdélyi zsidó testvéreink! Szavazatok mindnyájan a mizrachi listára!

Mesterséges bonyodalmak Teitelbaum főrabbi lemondása körül

A szatmári hitközség megejtette a rabbijelölést.

Satumare—Szatmár, július 20. Tehát tényleg megtörtént a hihetetlennek látszó esemény: Teitelbaum Joel nagykarolyi főrabbi írásban lemondott a szatmári főrabbságról. E fordulatban kevéssé bíztak azok, akik nem a lemondott főrabbi hívei közül rekrutálódtak, de még hihetlenebbnek tartották szatmári hívei, akik évek óta minden lehető és lehetetlen eszközt megragadtak Teitelbaum főrabbi szatmári főrabbsága érdekében és a szatmári hitközséggel olyan vesszőfutást rendeztek, amely ritkítja pártját a zsidó történelemben.

Az a körülmény, hogy Teitelbaum főrabbi még legközelebbi hívei elől is elzárkózott a végső döntés kérdésében és a benne bizakodókat villámcsapásszerűen érte a lemondás, egyrészt arra mutat, hogy Teitelbaum főrabbi nem mindennapi jelenség, aki még legszemélyesebb hívei előtt sem fed fel igazi lényét és nem befolyásolhatják elhatározásában még azok sem, akik bálványozásig rajonganak érte. Más szempontból azonban kétségtelen, hogy a főrabbi hívei nem a legjobb diplomaták, mert hiszen évek hosszú során át olyan célokért harcoltak, amelyek nem voltak reálisak és a főrabbi egy tollvonására szappanbuborékká váltak. Sőt most már meg lehet állapítani a Teitelbaum főrabbi hívei számára azt a keserű igazságot, hogy hívei csiszolatlan és nyers erőszakoskodásuk kíméllel alkalmazásával, a szédületes botrányok felidézésével sértették Teitelbaum főrabbi érzékenységét és kimondhatatlan sok izgalmat és keserűséget okoztak az ilyen kérdésekben elkényeztetett izlésű főpapa. Kimondhatjuk most már meggyőződésünket, hogy Teitelbaum főrabbi évekként ezelőtt visszautasította volna a szatmári főrabbságot, mint amely nem a hívek egyhangú bizalma és szeretete alapján lett neki felkínálva. Azonban éppen amiatt, mert a diplomácia művészetét egyáltalán nem ismerő hívei brutális eljárásukkal hosszantartó hitközségi harcokat, sőt egy egész világ felháborodását provokálták, a szatmári rabbikérdést nem lehetett likvidálni hosszú ideig, mert a visszavonulás egyúttal megfutamodást is jelentett volna és ilyesmit egy Teitelbaum Joel főrabbi tekintélye nem ismerhetett.

Egyedül Teitelbaum főrabbi erős egyénisége és korlátlan befolyása az erdélyi ortodox szervezet keretében vitték odáig a fejleményeket, hogy a szatmári hitközség vezetősége, amely szintén pártatlan szívósággal parirozta a hatalmas ellenfél sakkhuzásait, végre kapitulált, nem Teitelbaum Joel hívei, hanem Teitelbaum főrabbi hatalmas egyénisége előtt, mondván, hogy szabad az út, a szatmári főrabbi-székhez.

És amikor beteljesült Teitelbaum főrabbi hatalmi ténye, amikor bebizonyította, hogy korlátlan diktátor az erdélyi ortodox zsidó szervezetben és ő a Nap, aki körül a többi rabbinusok és hívek, mint erőltet bolygók keringenek, akkor néhány soros levélben elbucszott a szatmári rabbiságtól.

A szatmári hitközség képviselőtestülete elfogadta a főrabbi lemondását és ezt hivatalosan közölte Teitelbaum Joel főrabbiával.

Teitelbaum Joel lemondása nagy meglepetést keltett ország-szerte, de egyúttal általános megnyugvást is, mert mindenki úgy gondolta, hogy ezzel megszűnt a szatmári zsidóság háborúsága.

A főrabbi hívei azonban, akiket egészen váratlanul érti a főrabbi visszavonulása, úgy látszik nem hajlandók belenyugodni a tényekbe és tovább szeretnék erőltetni a Teitelbaum-kérdés reaktiválását. Erre mutatnak azon jelenségek, hogy az elmúlt héten ismeretlen szerzők héber nyelvű röpcédulákat terjesztettek a szatmári zsidóság körében, amelyekben támadták a „vallástalan” hitközségi vezetőséget és a hitközség

szétszakítása érdekében agítottak. Hasonlóképp ismeretlen szerző jiddis fürmedvényét terjesztették a legutóbbi szombaton is Szatmáron, amely nyíltan izgat a hitközségi intézmény ellen és a közelmúltból is jólismert rágalommal ismétlésével kívánja egy új hitközség alapításának szükségét indokolni.

Míg az egyik oldalon a hitközség vezetősége már hozzájárult a rabbi-kandidálás előmunkálataihoz és eltérően a legutóbbi rabbijelöléstől, amikor is a hívek előzetes megkérdezése nélkül puccsszerűen jelölték Teitelbaum főrabbit, ami az évekig tartott hitközségi harcokat eredményezte, a mai vezetőség a hitközségi tagok minden rétegét bevonja az előzetes tanácskozásokba és így kívánja megelőzni a nézeteltéréseket, a másik oldalon a nagykarolyi főrabbi hívei most már szeretnék megállítani az égen a Napot és visszafordítani a multhoz tartozó eseményeket. Teitelbaum főrabbi hívei azt állítják, hogy a főrabbi nem mondott le a szatmári rabbiságról és egyesek közülök még az ellen is tiltakoznak, hogy a hitközségi vezetőség napirendre tűzze ki egy hitközségi főrabbi kandidálását.

Teitelbaum főrabbi híveinek ez a buzgólkodása, bármennyire is méltányoljuk a főrabbi személyéhez való nagy ragaszkodásukat, érthetetlen és céltalan. Elsősorban is nem lehet letagadni, hogy Teitelbaum főrabbi megírta a kérdéses levelet. De az is tagadhatatlan, hogy a főrabbi megkapta a hitközségi eljárásról és képviselőtestület válaszával, mely szerint lemondását — sajnálatlaltal bár, — de elfogadták.

Most teljesen hihetetlen az az állítás, amelyet Teitelbaum főrabbi hívei lanszíroznak, hogy a főrabbi nem mondott le a szatmári rabbiságról, csupán azt jelentette volna ki, hogy ennél az eljárásnál nem hajlandó hivatalt vállalni. Utóvégre nem lehet feltételezni Teitelbaum főrabbról, hogy vérezen komoly kérdésben a szavakkal játszana és sajátkezű levelét arra használná fel, hogy bujócskát játsszon a gondolatokkal. De egyébként is miután a hitközség hivatalos formában elfogadta a főrabbi lemondását és erről hivatalos formában értesítette a főrabbit, nyilatkoznia kellett volna,

hogy ő másként értelmezte a saját levelét, mint a hitközség.

Kétségtelen, hogy Teitelbaum főrabbi hívei ostromolják és talán — ha merik megtenni — szemrehányásaikkal is elhalmozzák, hogy t. i. cserben hagyta őket. Az is kétségtelen, hogy a főrabbi most látta az időt elérkezettnek, hogy a szatmári hitközséggel való konfliktusát méltóságteljesen likvidálja és pedig akként, hogy a kapacitálások dacára visszautasította a szatmári rabbiságot. Roppant groteszkül hat ezek után, ha Teitelbaum főrabbi hívei még mindég nem eléggé meg az őt esztendősz küzdelmet és újabb ellenállásba próbálják belelovalni önmagukat.

Ennek a mesterkelt hangulainak tükré az a riport is, amely a Szatmári Újságban jelent meg F. Faragó Luci, keresztény úriúri névalírásával a Teitelbaum-kérdésben. „Nem mondott le Teitelbaum Joel főrabbi” kiáltja a szenzációs riport főcíme, míg az alcímek „Szatmáron félreértették a levelét — Nyilatkozik a főrabbi” röviden jelzik a nagy eseményt.

Tekintettel arra, hogy a riporternő saját bemondása szerint nem beszélhetett Teitelbaum főrabbiával közvetlenül, hanem csak a főrabbi környezetétől kapta a válaszokat, attól kell tartanunk, hogy e riportra vonatkozólag is alkalmazható Teitelbaum főrabbi ama kijelentése, mely szerint nem szívesen nyilatkozik újságíróknak, miután szavait mindig elferdítve hozzák a lapok a nyilvánosság elé, intencióit nem értik meg, vagy nem értelmezik eléggé. Még eddig minden esetben csalódottan látta, hogy mást írnak, mint amit mondott.

Tehát bármennyire is tiszteljük a hír közlőjét, feltételeznünk kell, hogy félreértésen alapul riportjának főslágere. De a szatmári hitközség vezetősége sem vett tudomást a szenzációs teleplezésről és e hó 16-án, vasárnap délután érkekezletet tartott a rabbi-kandidálás előkészítéséről, mely alkalommal több vallásos és tudós főrabbi neve került kombinációba. Dr Stern Mór.

A szatmári orth. hitközség rabbiválasztásával kapcsolatosan közlik, hogy a rabbi-kandidáló bizottság, — akikhez a hitközségi delegátusokon kívül a Freund-pártiak részéről a 30 tag közzé 10-et delegált, akik azonban a jelöltetéstől távpartolták magukat — a szatmári rabbiszek betöltésére a következő rabbikat jelölte: Ungár nyitrai, Buxbaum galantai főrabbit és Grünwald pápai rabbit.

TÁTRALOMNIC MAGAS TÁTRA! TÁTRALOMNIC

Egyetlen megbízható ORTH. כשר PENZIO, elsőrendű konyha és kiszolgálás. Elő- és utószezonban a teljes penzión 55 ck. Felöltött leányok kíséret nélkül felvételnek. Egész éven át nyitva, Elő- és utószezonban esküvőket és bankettek elfogadok.
SCHREIBER MOR, TATRANSKA-LOMNICA (BUGSCH-VILLA)

Palesztine Oil Industrie Shemen Ltd.-HAIFA Shemen ételolaj -- Shemen szappan

Ha az Ön fűszerese még nem tartja raktárán a SHEMEN ételolajat kérje, hogy azt szerezzé be és vásárlással alkalmában ezen márkával szolgálja ki.

Aki egyszer kipróbálta a prima minőségű SHEMEN MENORAH háziszappant, állandóan fogja használni.
Darabja 6 lei.

Több mint 600 kereskedő árusítja a minőségben felülmulhatatlan SHEMEN ételolajat, mert izletes, tiszta és kiadóságban vezet!

Főlerakat Nagyrománia részére:

„AGECO”
București, Calea Victoriei 29.

Kerületi képviselők: F. Weinberger Oradea, Str. Millerand 9, Josef Hilevicz, Arad, Str. Turnului 5, Marcell Kaldory, Timișoara, Str. Mărășești 6, Sandor Iacob Cluj, Calea Victoriei 13.

HIREK

"Népünk" cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5693

Péntek: Thamuz 27, július 21.

Szombat: Thamuz 28, július 22.

Heti szidra: שמות מסעי

Heti háftóra: שמוע דבר ה'

Roschodes bents. מברכן ה'הודש

Szombat kezdete:

Éjzárás 8.03

Gyertyagyújtás 8.08

Éjzárás kezdete 8.13

Szombat befejezése 9.13

Ros Chodes: ראש חודש ח' ה'תש"ג, jul. 24-én.

Perek 2. פרק ב'

Benes cseh külügyminiszter a zsidókérdésről.

Prága. — Benes cseh külügyminiszter az elmúlt hetekben a zsidó sajtó képviselőinek a zsidókérdést illetően a következőket jelentette ki: „Nálunk Csehszlovákiában nincsen zsidókérdés — mondotta a miniszter. Egy olyan kormányban, amely ilyen kérdést ismerne, vagy felállítana, nem vennék részt. A mi álláspontunk az, hogy a köztársaság területén senki, aki az államhoz loyális, nem részesülhet üldözéshöz és nem lehet kitéve semmilyen elnyomásnak. A zsidóság e szabály alól természetesen szintén nem kivétel. Mellékes körülmény e tekintetben az is, hogy Csehszlovákia zsidósága milyen politikai pártokhoz csatlakozik. Meg vagyok győződve arról, hogy a köztársaság minden nemzetisége a jövőben is a legnagyobb kulturális és állami védelmet fogja élvezni és senkit sem korlátoznak gondolat és elvi szabadságában mindaddig, míg a gyakorlatban az nem hátrál az alkotmány határait”.

Meghosszabbították Stawsky vizsgálati fogását.

Tel-Awiv. — A dr Arlosoroff ellen elkövetett merénylet ügyében megindult vizsgálat még mindig, nem produkált biztos eredményeket. Attól eltekintve, hogy már a második napon őrizetbe vették Stawsky a gyilkosság gyanúja alatt, egy lépés sem haladt előbbre a nyomozás. Stawsky ellen azonban szintén nincsenek megdönthetetlen bizonyítékok, míg ő maga állhatatosan tagad. A vizsgálatot most a tel-awivi vizsgálóbíró egy neves angol bíróval együtt folytatja. A napokban járt le Stawsky ellen elrendelt 15 napos vizsgálati község, amelyet a törvényszék újra meghosszabbított 15 nappal. Általában a dr Arlosoroff ellen elkövetett merénylet mind rejtélyesebb lesz és a nyomozás igen nehezen tud előrehaladni. Amint azt előre látni lehetett, nemcsak Palesztinában, de Európában is kiéleződtek az ellentétek a revizionisták és a baloldali cionisták között a gyakosság kommentálása kapcsán.

Kérjük mindenütt az
„ALBA-IULIA“
antiszeptikus pipere szappant

Kézmosáshoz használjuk az olcsó
és kiváló minőségű

„URSUS“ szappant

Gyártja:

Breckner János r.-t.
Alba-Iulia

Duschinsky chusztí főrabbi jeruzsálemi utja.

Bratislavából jelentik: Duschinsky chusztí főrabbi a napokban utazott át Bratislaván, ahol pár napot időzött is. Kelet-szlovákiából számos híve kereste fel a főrabbit bratislavai tartózkodása során, hogy jeruzsálemi utja előtt még kifejezhessék előtte tiszteletüket. Duschinsky főrabbi minden biztonnyal Rosch Chodes Elulban indul utnak a szentföld felé. A főrabbit számos híve kíséri el, akik között ott lesznek a jesivája legkiválóbb tanítványai is. Illetékes forrásból nyert értesülésünk szerint, Duschinsky főrabbi jeruzsálemi jeschivájában való felvételre rendkívül sok jelentkezés történt már eddig is, sajnos azonban ezek közül csak kevesen tudták még megszerezni a szükséges beutazási engedélyt. Egyébként a főrabbi a közeli napokban Bixád fürdőre érkezik gyógykezelési kurára.

Az antiszemita irodalom terjesztése ellen!

Prága. — Dr Goldstein Angelo, a csehszlovákiai zsidóság parlamenti képviselője az elmúlt héten interpellációt nyújtott be a cseh közoktatásügyi, valamint igazságügyi miniszterekhez, amelyben rámutat arra, hogy a köztársaság különböző helyein antiszemita, zsidógyalázó irodalmat terjesztenek, amely sérti az alkotmány alapelveit. Felhívja a miniszterek figyelmét arra, hogy a kremenitai városi könyvtárban megtalálható Stefan Pribyslavsky „Die Juden als Welt-Herrscher” című munkája és pilseni, valamint gödingai könyvkereskedők Karl Relling: „Der Judenspiegel” című munkáját hozták az utóbbi napokban forgalomba, amely ugyancsak uszító antiszemita propagandával foglalkozik. Dr Goldstein zsidópárti képviselő felszólította a minisztereket, hogy intézkedjenek az antiszemita könyvek kolportázsának megtiltásáról.

Művészi perzsaszőnyegeket, szövött gobelineket, külföldi fonalakat

Schulhof Emilné

„Orient” Szövőművészeti iskola

Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközölteketek.

Utazók! Vidékiek!

Ugy élkezhetsz, mint otthon a

BERKOVITSNÉ

orth. kóser vendéglőben, Oradea Zöldfa-u. 19.

Utazóknak 10% kedvezmény

Tesătorie Lichtenstein prima fabrica mecha-

nica de textilă BECLEAN (J. Somes.)

ajánlja szencziós olcsó árakban gyártmányait,

u. m.: 1 kávésabrosz 6 szalvétával 109 lei, —

1 törülköző 19 lei, — 1 pohártörő 14 lei, —

1 mtr. lepedővászon 140 cm. széles 54 lei, —

1 mtr. fehér panama 80 cm. széles 26 lei, —

1 mtr. Oxford 80 cm. széles 24 lei, valamint az

itt fel nem sorolt összes textilárak a legolcsóbb

árakban. 1 gyermektalisz 55/120 cm. szép selyem

csikkokkal csak 99 lei, egy férfitalisz 120/160 cm.

ugyancsak selyem csikkokkal 170 lei és ennek

arányában nagyobb és más minőségű taliszok is

kaphatók. A taliszoknál viszonteladók 10—20%

rabattot kapnak. — Kívánatra árjegyzék ingyen.

E menorák
Z gyertyatartók,
Ü serlegek,
S evőeszközök,
T templomi kegy-
S zerek,

bármily művészi kivitelben leg-
olcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„Tacanul”

ezüstáru gyárban

CLUI, Str. Gen. Neculcea (Kornis-u.) 6.

Ellítették Coty a zsidó front-

harcosok megsértése miatt. Páris. Megirtuk annak idején, hogy Coty, az ismert parfümgyáros, lapkiadó és politikus, sajtójában heves kirohanást intézett a zsidó frontharcosok ellen és kommunista sejtéseknek nevezte valamennyit, akik súlyos veszélybe sodorhatják a francia népet. A zsidó közvélemény akkor nemcsak Párisban, de Európában boykottot indított Coty illatszerei ellen, míg a párisi zsidó frontharcosok beperelték az illusztris parfümkirályt. A napokban tárgyalta a párisi bíróság az ügyet és büntetésnek mondta ki Coty-t. A bíróság 100 frank pénzbüntetésre ítélte a parfümgyárost és kötelezte, hogy az ítéletet 6 párisi napilapban saját költségére közöltesse le. Coty a tárgyaláson élénken menetegetőzött a vád ellen. Ő nem a zsidóság ellen intézett támadást, amelyet nagyrabecsül (?), csak az anarchisták és bolsevisták ellen. Érdekes, hogy a tárgyalás során számos francia előkelőség jelent meg, akik a zsidó frontharcosok háborúban tanúsított hősiességét magatartása mellett tették tanuságot.

Kína és a német zsidóül-

dözés. Sanghaj. A HJCEM, a zsidó kivándorlókat támogató segélyegyesület érintkezésbe lépett a kínai hitközségekkel, hogy a német menekültek érdekében az ottani elhelyezkedési viszonyokról informálódjon. Megállapítást nyert, hogy Pekingben, Sanghaiban, Tiencsinben és főbb kínai városban mintegy 50 zsidó orvos nyerhet elhelyezést, mint-hogy igen nagy a hiánya a tapasztalt orvosokban. Az európai orvosok különben is nagy népszerűségnek örvendenek Kínában, nemcsak a bensülöttek, de az ott lakó európai lakosság részéről is. Érdekes, hogy kínai emberi jogok ligája, Sunjatsen aszszony elnöknőjük által, tiltakozó memorandumot nyújtottak át a sanghaji német konzulnak, a németországi zsidóülözések miatt. Élénk fényt vet ez arra, hogy még Kínában, amely az utóbbi időben a polgárháborúk, gyilkosságok és utcai harcok egész során ment keresztül és edve van a rémségekhez, még ott is megbotránkozást és tiltakozást vált ki a nemzetiszocializmus örületének gyilkos uralma.

Ausztráliát egy rabbi fogja képviselni a népszövetségben.

Melbournból jelentik: Az ausztráliai kormány D. I. Freedmann-t a perki hitközség rabbiját küldte ki a szeptemberben összeülő népszövetségi ülésre delegátusául. Arra való tekintettel, hogy a legközelebbi népszövetségi ülésen minden valószínűség szerint szóba kerül a németországi zsidókérdés is, különös jelentőséget kap az a tény, hogy Ausztrália zsidó delegátust küld az ülésre. Freedmann rabbi a háború alatt tábori főlelkésze volt az ausztráliai csapatoknak, tanára a nyugatausztráliai egyetemnek és egy idő óta ő az elnöke a nyugatausztráliai hadviseltek szövetségének.

400.000 sékelt adtak el Lengyelországban.

Varsó. — A lengyelországi cionista pártok óriási apparátussal készülnek a 18. cionista világkongresszusra. Különösen a sékel-akció levezetésében és eredményeiben mutatkozik meg ez a készülődés, mert az eddigi jelentések szerint Lengyelországban 400.000 sékelt adtak el az idén, ami még egyetlen ízben sem fordul elő. A konferencián az összes cionista frakciók több delegátussal lesznek képviselve. 30 helyiségből már megvannak a kongresszusi választások eredményei. 37600 leadott szavazatból a Klall cionisták 15400, a baloldaliak 11870, Jabotinsky revizionistái 5050, a mizrachisták 3290 és Grossmann revizionistái 1990 szavazatot kaptak.

Filléres nyaralás a

Félix-fürdőben

július havában
teljes penzió

(kifünő polgári ellátás,
szoba és fürdészel együtt)

naponta 90 Lei,
rituális kóser penzió
100 Lei.

Állandó autóbusz-
és vonátjáratok!!!

Ahol Jean Bart kikötő-kapitány volt

Egy zsidó forradalmár... — A regáti zsidó családok tömegesen vándorolnak ki Palesztinába.

Sulina. Mikor közeledtünk a sulinai kikötő felé, a kontrolor, aki közben észrevette, hogy én amolyan „kérutazó” vagyok a hajón, nincsennek málháim és nem próbálok üzletet kötni, odajött hozzám és azt mondta:

— Most ott fogunk kikötni, ahol két évtizedig volt kikötőkapitány Jean Bart. Hallott róla, ismeri? ...

Oh hogyne. Egészen véletlenül... Néhány héttel ezelőtt halt meg Bukarestben, az utolsó időkben már csak írással foglalkozott, az Adeverul szerkesztőségében dolgozott, több regénye jelent meg, köztük az „Europolis” a legnagyobb tengeri regények egyike, — zsidó származású volt, ezt különben a sovinszta lapok is megírták róla és Branisteanu a temetésén külön kihangsúlyozta...

Ott voltam a temetésén.

A kontrolor tisztelete egy fokkal emelkedett.

— Innen már alig néhány száz méterre vagyunk a tengertől — ha akarja látni, motorcsónakon ráfutunk... A hajó nem megy tovább...

Megköszönöm a kedvességét és este nyolc órára randevut egymásnak a tengeri kirándulásra...

Egy tizenhétéves forradalmár...

Goldstein ur már átverekedte magát a hajóhídon és beültünk egy kétfogatu bárba. Egy vendéglőbe megyünk ebédelni, ahonnan első utunk egy festék, fűszer és más hasonló cikkeket megrakott üzletbe vezet.

— Rosenberg ur — a tulajdonos — mondja Goldstein ur. A felesége a napokban jött haza Palesztinából. Vele van az a bizonyos ur is, aki felvilágosító körúton van most a vidéken...

Megismerem az egész családot.

Egy tizenhétéves fiatalember, hetedik liceumista megkérdezi:

— Ugye maga is cionista?

— Miért? — kérdelem.

— Azért mert maga zsidó, vagy nem?

— Zsidó vagyok és — ujságíró.

— És nem cionista?

— Nem!

Elcsodálkozik. Nem tudja megérteni, hogy az amitől neki kigyul az arca, nem kergeti az arcomba a vért... Hogy, hát... Az nem lehet...

Az, hogy ujságíró vagyok, nem elégti ki.

Megmutat az ebédlőjük falán egy térképet.

Palesztina.

És magyarázni kezdi. Hogy látom, ez itt például Tel-Aviv... Ezt már mi építettük... Zsidók... Nos, nem mozdul meg a szívem... És a szemem... miért nem csillog...

Én már huszonnégy éves vagyok mond.

Nem tesz semmit — mondja. Én tizenhét!...

— Jöjjön elviszem Magát a tengerpartra sétálni és mire visszajövünk fogadom, hogy — cionista lesz.

Szimpatikus tizenhét éves. Szimpatikus a rajongása, az egyedülvalósága, ahogy hisz abban amit mond, engedem magam vonszolni tőle. Előbb egy baedekerrel vettem magához, azután elindult a tenger felé...

Az ideális kommunizmus...

Kint járunk a kikötőtől messze.

— Nézze maga rendes embernek látszik, magával lehet beszélni... A fiúk, a hasonlókorúak azok már mind velem firtanak... Mi tudjuk, hogy mit akarunk... Szeretném ha maga is tudná... Ne nevesse... Meg akarom győzni magát arról, hogy nincsen igaza amikor azt mondja, hogy csak elvi alapon lehet a problémák mélyére nézni... Van egy másik nézőszem-

pont is... Higgye el. És ez a zsidószempont... Ezzel nem azt akarom mondani, hogy ezzel azután már meg is oldottunk mindent... Oh nem... De ez az első lépés... Hogy összejöjünk egyszer a világ minden részéből... Hisz annyian vagyunk még akik nem ismerjük egymást, nem tudjuk milyen erőink vannak messze fölünk, amiket nem tudunk a jávunkra fordítani...

Kitágul a szemem és úgy meredek rá. Rögtön kitalálja a gondolatomat.

— Nem vagyok aulodidakta — nehogy azt higgye. Én átgyurtam már magamat rengeteg könyvön és én — itt egészen közel hajol hozzám — tisztában vagyok a kommunizmus elvével is...

Magának megmondhatom. Sőt csak magának.

— Palesztinában a legideálisabb kommunizmust teremtették meg... Mindenki dolgozik... Mi kapjuk a földet, sürgönypóznákat tüzünk az utak szélére és magunk vezelfjük a gőzekéket...

Kinyitja a palesztinai utmutatót, amit magával hozott.

— Nézze...

— Az utmutatót 1932-ben adták ki... Azóta már természetesen sokat fejlődött... Itt nincsen mire várjak...

Ebben igaza van.

A diploma után jön a nagy harc az egyetemen a filozófiával és — a keresztény megváltóval, akinek nevében nem akarják engedni, hogy ő is felszippantson egy kis tudományfüstöt...

Nem ez elől a harc elől fut el.

A hasonlókorúak ökle elől.

De értelmet akar adni a harcnak és több eredményt...

Gesztikulál a kezeivel, úgy magyaráz, már nem is lát engem, Tel-Aviv uccáin sétál, vagy a még megműveletlen földön, amelynek horizontján a gőzekék árnyéka emelkedik fel...

A tengerparton sétálunk.

Egyszer majd jön egy hajó amikor elindulunk... És sok hajók jönnek majd a kis vizekről a nagy vizekre és találkozunk a hullámokon...

— Menjünk vissza — mondom.

— Nos? — kérdi.

— Hát igen... Magának igaza van... De nekem ez kell ami itt van... Ez az összevisszaság, ez a kuszátság, ez a zür-zavar, itt érzem jól magam, ahol csak vágyini lehet, frakkosok és kék munkászubonyok között dobálom magam, sok zene, mértéktelenül, mint iszákosok torkának az alkohol, részegség kell, mámor és kijózanodás... Európa!...

Sajnálom magát — mondja, mikor visszaindulunk.

Soha nem cigarettázom, most rágyujtok. Nagyokat lépünk, este nyolcra randevut adtam a jegykontrolornak...

Goldstein ur már messziről kiált felém: — Isten hozta testvér...

A tizenhétéves válaszol helyettem.

Nem testvér. Csak zsidó. Csak ujságíró...

Most Rosenberg ur beszél. Hogy tudom-e milyen sokan mennek ki Palesztinába? Ő is... Néhány hét múlva... Az egész családjával... Még tud, vagy tizenhét családot, akik már készülnek... Eladják az üzletet, a házat, árut és butorokat, csak a pénzt viszik ki magukkal... Amit véresen verejtékeztek ki... Rosenberg ur mutatja a beheggedt sebeit... A háborúban szerezte őket... Mint román katona... A Grivitánál... Géppuskás volt...

Itt vacsorázom a tizenhétéves mellett. Az egész vacsora alatt nem szólt semmit. Mikor elbucsztam csak annyit mondott: — Szegény — Európa!...

A hullámok tetején...

A kontrolor pontos volt. Én is.

Tíz perc múlva már elérkeztünk oda, ahol a Duna a Fekete-Tengerbe ömlik...

— Hallott már a nehézkedési törvényről... Nézze a viz mindent megcáfol... Itt nem lehet semmit sem kiszámítani... Itt ahol belefolyik a kisebb viz a nagy vízbe...

Nem szoktam félni, de erősen megmarkoltam a motorcsónak feljárójának vas-korlátját. Egy perc és már a tengeren voltunk.

— Mikor tiszta az idő — mondta a kontrolor — szinte mozdulatlan a tenger, mintha eludna...

Szeretném ha most nem fordítaná vissza a csónakot, csak mennék nagyon sokáig előre, addig amíg elfogy a benzin a tartályból és megszűnik a berregés és egyedül mbradunk... Rettenetesen jól lehet gondolkozni így a vizen, vagy akár víz mellett is... Azután ha a kontrolor nem lenne kontrolor, hanem egy értelmes, okos ember...

Visszamegyünk a hajóhoz.

Goldstein urtól elbucszom, ő most itt marad. Üzletet fog kötni. Én feljövök Tulcseáig, azután lemegyek Chiliáig a Duna másik ágán.

Egyedül maradok.

Talán itt kellene maradni egy éjszákára a kikötőben, egy kis bárban, matrózzakkal.

A kontrolor felakaszkodott rám, mint egy esernyő.

Majd Chiliában mondta.

A Mikádó Bárban.

Ott remek, orosz nők táncolnak a parketten...

Radó Árpád.

BUZIÁS-GYÓGYFÜRDŐ (ROMÁN NAUHEIM)

páratlan szénsavas radioactiv sós-vasas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatású szervi, elhízásos, érlemeszedés szív- és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izomcsuz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén. Női betegség a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) eseteiben legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Uj modern napfényes stranddal. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziás Gyógyfürdő Részvénytársaság

Fürdőigazgatóság. Buziás, Bánát.

Az idén minden olcsóbb mint tavaly!

Az idén minden olcsóbb mint tavaly!

V. GROSZMANN

orth. כשר vendéglője

BUCUREȘTI

Calea Victoriei 18

II emelet. Szemben a rendőrprefekturával

3 fogásos menü 40 lei.

Gyenge férfiaknak

válaszbélyeg ellenében díjmentesen küldöm szabadalmazott szenzációs

„HEURÉKA”

találmányom ismertetőjét. — Cim:

„PATENT 616” CIUJ,

1. sz. postafiók.

Egy hétköznapon chalucok között

Ahogy a vásárhelyi ifju mizrachisták felkészülnek az ereci életre.

(Tg. Mures - Marosvásárhely, a „Népünk” tud.)
Ma mesélai chalucokról szinte mindennapi dolog. Rótarcu és rézizmu fiatalokról, akik edzik mellüket, hogy nekifeszítsék a jövőnek, amely Erec Jiszráelben rájuk vár. De talán abban rejlik hősiessége e chalucoknak, hogy utiró munkájukat a mindennapi szürke leplebe burkolták, hogy nem csodálkozunk fel láttukon s nem kellik a szokatlanság amulatát az emberekben. Reklám és harcizaj nélkül folyik a kiképzés munkája, a kopák ütemes emelkedése, a chalucszemek egyirányba való fordulása és kapcsolódása Erdély különböző részein és városiban.

Egy ilyen chaluciképző, ugynevezett hachsaratelep látogatóit meg a napokban a „Népünk” munkatársai s alább adja tapasztalatainak leírását.

Az ifju mizrachisták, akik Erdély különböző részein állítottak fel hachsaratelepeket, Vásárhelyen is szerényen készülnek az ereci életre. 35 chaluc és 7 chaluca dolgozik itt egy 200 holdas gazdaságban, kiképzést kapva a földművelés különböző ágaiban. Valóságos minakertészetet teremtetek itt ezek az erodákból, jesiva- és iskolapadokból összesereglett ifjak.

Áprilisban kezdődött meg a munka. Még akkor egyes szél és eső hasította fel és vérezte csafajokba az edzetlen és még selymes puhaságu, lágybőrű kezeket. Így csiszolódik az a közösség itt a gálutban, amelynek hivatása Erec Jiszráelben alakítani egy országépítő munkásegységet. Morális és matematikus, vallási és ideális motívumoknak az egybeállítására ez a nevelőmunka, amit a hachsarád ad.

E sorok írója egy napot töltött el a vásárhelyi telep chalucái között. Egy egyszerű hétköznapot. Még alig pirkadt az ég alján s már felhangzott: „kumu chevraja!” A nagy hálóteremben élénk szót urrá. A késést vagy lustálkodást rögtönzött ítélettel büntetik. Az ítéletek legulyosabbja, ha a helyikvensnek a nadrágszíját tíz centiméterrel szorosabbra huzzák vagy tintaceruzával hasára írják a német. Közben a hálóterem átalakul templommá. Előkerülnek a tfilinek és feikercul a fejre és karra a jegyec, hogy kivezettek benneteket Micrajjim földjéről. Az izmos karok megfeszülnek a rájuk tekert szijak alatt, egymáshoz forrasztva az isteni gazdaságot a munka igazságához. Tora v'Avoda. Ez az ifjak jelszava. Ez az ideológia rövid kifejezője. Tóra és munka. Az első kvuca Weissmann Simi vezetése alatt indul munkába, a második kvucát Rosenwasser chaluc vezeti munkába s így sorakoznak munkához a chalucok reggelenként. A chalucák sem maradnak el a fizikai munkában a chalucok mögött. Szárlépsnyire levő otthonukból felkelés idején már áthallatszik énekük, figyelmeztelve, hogy munkára készen állanak és várják a kvucák indulását, ahová beosztásuk van. Délben két órai pihenője van a chevranak. Ekkor előkerülnek a telep kiadásában megjelenő nevelőbulletinek, melyekben fel van dolgozva a szükséges tananyag. Két órakor indul újra meg a munka. Kapálás, ültetés, gyomlálás, szedés, tisztítás, öntözés. Fél ötkor van uzonna s ötkor újra kezdődik a munka esti félkilencig.

S este indul csak meg az élet a telepen. Estelele teszi látogatóit a Vaad Happoel elnöke, dr Rosenfeld Selamon. Ennek az embernek az agilitása és munkakészsége mértékkel nem mérhető. Az ő lelkesedése és organizatórikus tehetsége hozta létre ezt a telepet és az tartja is fenn. Mindenütt ott van, ahol panasz hangzik, vagy ahol panasz nélkül is, de valamit javítani, valamit elsimítani, valamit elcsillítani, örömet okozni, bánatot feledtetni, vigaszt adni kell. Tanít s a hűség, jószágos apa szerepét tölti itt be. A telepen összegyűlt különböző mentalitások és karakterek harmónizálása az ő tanításának az eredménye. Méltó munkatársai ebben az apostoli munkában Gruber Söndör tanár, (aki különösen a szellemi vezetés és irányítás t-érén fáradszón munkát végez), Spielmann Adolf, Kohn Dávid, Walter Károly és Kovács Áron, akik lelkesedéssel és tevékenységgel segítik elő a mizrachista pionirok felkészülését.

Dr Rosenfeld az ő megszokott közvetlenségével szívesen szolgált felvilágosítással.

— Mondhatom, büszke, végtelen büszke vagyok chalucaimra és chalucáimra s én, aki több szervezeti létesítésénél vettem részt, ennek a telepnek a létesítését tekintem életem legszebb cionista munkájának. A telep létesítésével az volt a céloim, hogy már itt visszavezessük a torahü és eddig csak a jesivákon élt ifjúságot az anyaföldhöz és mezőgazdákat és különösen kereszket neveljünk belőlük, mert kereszkekre Erec Jiszráelben nagy szükség van. Meg kell szüntetnünk azt az anomáliát, hogy pl. Tel Awiw zöldségszükségletének 80 százalékát nemzsidóknál szerezzék be, s így nehéz milliók jussanak olyan elemek kezébe, akik az országépítés ellenségei.

— Itt szkeptikusan fogadták a telep létesítésének tervét s valóságos mosolyogtak, amikor előadtam, hogy mizrachistákból, tehát legnagyobbbrészt volt bocherekből reggeltől-estig dolgozó kert- és mezőgazdákat akarok ereci munkára kiképezetni és e célból itten egy hachsaratelepet létesíteni. Munkaadó is nagyon nehezen akadt s csodával volt határos, hogy mégis sikerült szerződést kötnöm. S ma nagy az elégtélelem, hogy nemcsak az elismerés, hanem az amulat s valósággal szeretet veszi körül chalucainkat s Marosvásárhely zsidósága büszke a mizrachista chalucokra.

— A többit Ön is látta s könnyen megítélheti

az eredményeket, amelyeket küzdelmeink gyümölcsöztek.

S ezzel befejeződött a beszélgetés, lezárva a vásárhelyi Mizrahi Sniff egy egyszerű hétköznapját, a távoli szemlélőben egy nagy ünnep hangulatát rögzítve meg nyomothagyóan.

Könyvégetés Huszton

A ruszinszkói Huszt városa arról nevezetes, hogy nagy tudásu rabbiját, Duschinszkít a jeruzsálemi orthodox hitközség a múlt évben elhunyt Rabbi Sonnenfeld utódjául választotta meg. Duschinszki főrabbi néhány hónappal ezelőtt Palesztinában járt, hogy az állás elfoglalása tárgyában megbeszéléseket folytasson az ottani vezetőséggel. Ujjáról a legnagyobb elragadtalással és a cionista építőmunka eredményeinek valóságos felmagasztalásával emlékezett meg — természetesen csak egészen megírt szűkebb környezetében.

Most aztán az iörtént, hogy a huszti metsző meg akarta lépni főrabbiját és a munkácsi főrabbi példáját követve, megírta Duschinszki palesztinai utódját népszerű jidisch nyelven és ezt könyvalakban meg is jelentette. E füzetben megírta úgy, ahogy a rabbitól hallotta, hogy mennyire el volt ragadtatva a huszti főrabbi Tel-Avivtól, a zsidó kolóniáktól és mindattól, amit a modern zsidó élet ott produkált. A metsző nem gondolt arra, hogy tulsokat fecsegett, és boldogan nyújtotta át meglepetésül a kész példányt rabbijának. A huszti főrabbi átnézte a könyvet és nyomban elrendelte, hogy az összes példányokat az utolsó szállig el kell égetni.

— **Helyreigazítás.** A belgrádi áskénáz hitközség vezetőségétől kaptuk az alábbi levelet, amelynek készsége adunk helyet: „B. lapjuk folyó évi július 7-iki számában azon hir jelent meg, hogy öt csehszlovákiai zsidó motorbiciklista Belgrádba érkezett és közülük az egyik Mellinger nevezetű ifjut meggyilkolták. Ez a hir nem felel meg a valóságnak. Az igazság érdekében kérjük a való tényállást a következőkben közölni: — Valóban ideérkezett Husztról 5 motorbiciklista chaluc, akiket a hitközség saját tornatermében helyezett el és minden szükségesséll elálló öket igazi zsidó vendég-szeretettel. Haromnap pihenés után az ifjak kedvet kaptak és tornázgatni kezdtek. Az egyikük Neulinger Adolf Áron oly szerencsétlenül bukott el tornázás közben, hogy koponyatörést szenvedett és személetesen állapotban kórházba szállították, hol 5 napi agónia után agyvérzésben elhunyt, anélkül, hogy előzőleg magához tért volna. Említésre méltó, hogy a szerencsétlen ifju temetése imponáns zsidó manifesztaóra adott alkalmat, amennyiben a zsidóság nagyszámu részvételével a Chewra Kadisa által adományozott diszshelyre földeltük a város főrabbijának zsidó szellemü fenköll beszéde és a cionista ifjúság kiküldöttjeinek bucsuztatója után. Hozzáteszük még, hogy ugy ezen, mint más alkalommal a jugoszláv hatóságok mindig a legnagyobb szimpátiával támogatják a zsidóságot.

Egy váradi zsidó fiatalember párisi karrierje.

Dénes László, az alig 22 éves zsidó fiatalember a napokban levelet kapott a francia közoktatásügyi és szépművészeti miniszteriumból, amelyben az igazgatóság közli vele, hogy értekezését a televizióról elfogadták és azt az intézet legkiválóbb szakemberei fogják megvizsgálni. Dénes Lászlónak azonban nem ez az első sikere a francia fővárosban, ahol tanulmányait folytatja. Már évek óta jelennek meg tudományos értekezései kiváló szaklapokban és mindannyiszor komoly feltűnést keltettek eredeti felismerései. Legujabb találmánya lehetővé teszi, hogy a rádió mellett nem csak hallani, hanem nagyszerűen látni is lehet egy a beszélőket, mint a színházi előadásokat is. Dénes Lászlóról, a kiváló tehetségű zsidó fiatalemberről még gyakran fogunk hallani szenzációs felfedezései során. A fiatal, nagy karrier előtt álló tudós sikeréhez, sokan gratuláltak édesapjának, Dénes Béla, ismert váradi kereskedőnek is.

— **Mogendovid a holland bélyegeken.** A holland kormány elhatározta, hogy a 125 centes bélyegekre a Mogendovidot nyomtatja, annak jelöl, hogy a zsidósággal békében és harmóniában akar élni.

Palesztinai hírek

A telawi biróság Levi Kántort, aki illegális szervezetet létesített Biró-Bidschanba való kivándorlás érdekében, 6 havi fogházra ítélte. A biróság ítélete értelmében Lévi Kántort a fogházbüntetése kitöltése után kiutasítják az országból.

Nagyobb tőkével egy részvénytársaság alakult, mely a telawi strand nagyarányu kiépítését tervezi. A társaság a tenger partjának környékén nagy építkezéseket akar keresztülvinni és ki akarja építeni a telawi strand idegenforgalmát is.

Az utóbbi hetekben a következő vezetők mizrachista személyiségek érkeztek Palesztinába, hogy ott, de különösen Telawiwban állandóan letelepedjenek. Gedalja Bublik, Rabbi Twersky (New York), Rabbi Inselbuch (Brooklyn), Rabbi Heimann (London), Lazarus Barh, Edmund Lévy (Berlin), Benno Cohn (Frankfurt), De Beer (Amsterdam), Viktor Bauminger (Wien), Abraham Recanati (Saloniki). Mint vendégek a következő mizrachista rabbi idöznek Palesztinában: Rabbi Amiel (Antwerpen), dr Bródy főrabbi (Prága) és Ráv dr Hoffmann (Frankfurt).

Az elmúlt hónapban Telawiwban 10.000 font alapítókével egy új szeg- és drótsövénygyár létesült. A gyár részvénytársasági alapon jött létre „Barsalith” Ltd. néven.

Zehora Schrodek, 22 éves fiatal zsidó tanítónő a haifai öbölbe fulladt, miközben egy fudokló tértit akari megmenteni. A szerencsétlen zsidó tanítónő 4 évvel ezelőtt Németországból jött Palesztinába, Leánya volt a lipcsei orth. metszőnek.

A Waad Leumi (Zsidó Nemzeti Tanács) felhívást intézett Palesztina összes zsidó hitközségeihez, amelyben felszólítja a Palesztinában élő zsidóságnak azon részét, akik még nem szerezték meg a palesztinai állampolgárságot, hogy haladéktalanul folyamodják ezt meg. Palesztinában ezidő szerint cc 70.000 zsidó lakosnak nincs meg a palesztinai állampolgársága és még mindig külföldi utilevéllel tartózkodnak az országban.

Az év első 5 hónapjában a telawi mérnöki hivatal 902 építkezési engedélyt bocsájított ki. Építkezések a fenti idő alatt 105.654 quadrátméter területen történtek, 3097 lakást és 88 üzlethelyiséget építettek. Az elmúlt évben a fenti időszakaszban mindössze 501 építkezés történt 35.099 quadrátméter területen.

A jeruzsálemi Pica igazgatója, Franck I. kijelentette, hogy a Rischonlecion közelében egy ipari negyedet fognak alapítani.

A palesztinai kereskedelmi és vámhivatal igazgatója, K. W. Stead, legutóbbi londoni tartózkodása során erős akciót kezdett az angol-palesztinai kereskedelmi kapcsolat kimélyítése céljából. Stead a londoni kereskedelmi kamara után mintegy 85 nagy import céggel lépett összeköttetésbe, a palesztinai mezőgazdasági és ipari cikkek kivitele érdekében.

Tel-Mond közelében, a Hisachon kolónián az éjjeli óre az éjszaka leple alatt 5 revolverlövés adtak le ismeretlen tettesek. A lövések közül szerencsére egyetlen egy sem talált. Másnap 5 frissen plántált fiatal fát találtak kiszakítva a talajból.

Az arab sajtó közlése szerint az Um Khaled arab falu, mely a Nathalia kolónián végzett pusztításokért 200 font kollektív pénzbüntetésre lett ítélve, a napokban 50 fontot kifizetett a büntetés összegéből. A kormány a büntelösszeg további részleteit elengedte.

Kairói értesülések szerint Emin Pascha, ki jelentős szerepet játszik Egyiptom gazdasági és politikai életében, felkereste a német konzult és tudomására hozta, hogy az egész ország közvéleménye mélyen elítéli a németországi eseményeket. Kérte, hogy hozza a közölteket a berlini kormány tudomására. Ugyancsak kéri a német kormányt, hogy nyugtassa meg a világ közvéleményét tényleges cselekedetekkel és ne csak nyilatkozatokkal. Közölte még Emin Pascha, hogy az egyiptomi mohamedanság és kereszténység nevében jelent meg a konzulnál. Megemlítesre méltó, hogy Emin Pascha eddig nagy németbarát volt.

A telawi kiskereskedők szövetsége elhatározta, hogy bekapcsolódik az orosz zsidók felszólítására irányuló akcióba. A telawi utcai gyűlés 260 fontot eredményezett. Eddig befolyt Telawiwban 1500 font. A telawi bizottság eddig 1200 éhező családnak küldött segélyt. A napokban küldik el a segélyt újabb 600 családnak.

Goldmann Bernát

orth. kóser vendéglője
Prága

II. Truhlarska 10 II. emelet.

A legnevesebb szlovákiai orth. rabbi hechserevel

Ahogy a „hivatalos“ igazságot mérik

A cionista közpénzen fenntartott „Uj Kor“ igaztalanul támadja lapunkat

Az „Uj Kor“ július 21-iki számában durva és a valóságnak megnefelelő kirohanást intéz lapunk ellen és bár sajnáljuk, hogy a nagynyilvánosság előtt kell ráolvasnunk az Uj Kor szerkesztőségének fejére, hogy nem mond igazat (enyhén szólva), de a hang és tónus, amelyet használ a féktelen gyűlölet olyan riadójt szóltatja meg, amelyből nagyon is ki látszik a lóláb és amely elől nem lehet semmi szín alatt kitérni. Nézzük csak mit mond az „Uj Kor“?

Azt állítja, hogy a „Népünk“ megtagadta a Zs. N. Sz. egy beküldött felhívásának közlését, amely az erdélyi zsidóságot felszólította a németországi üldözt zsidóság támogatására. Ezt mondja az „Uj Kor“, de mi a valóság? (Mert a valóság mindig más, mint amit az „Uj Kor“ állít.) — A valóság tehát az, hogy mi felkértük a Zs. N. Sz. temesvári központját, hogy a számunkra beküldött felhívást, minthogy ez részünkre előnyösebb, röplapok formájában küldje el, amit mi készségesen mellékelni fogunk lapunkban. — Ez a kérés nem volt épen teljesíthetetlen, mert a Zs. N. Sz. körlevelében maga is bejelenti, hogy 10.000-et meghaladó példányt készített belőle. Sőt az „Uj Kelet“ számára csatolás végett ezeket a röplapokat el is küldötte. — Ha tehát az „Uj Kor“ tőkét kovácsol abból, hogy mi bátrak vollunk ezt a „kivételes“ és „bátor“ dolgot a központtól kérni, akkor itt valami nincs rendben. Itt valami nagyon, de nagyon fájhat az „Uj Kornak“ és ez a fájdalom még arra is alkalmas, hogy hamisan és a közvélemény félrevezetésével denuncialjon, és mérget köpködjön felénk. Csakhogy az „Uj Kor“ fulánkjai nagyon gyengék, nagyon erőtlének ahoz, hogy bennünket megsebezzen vele. Gyengék az „Uj Kor“, fullánkjai és épen ezért a nagy fájdalom.

De menjünk csak szépen sorjában és ha már meghoztuk azt az áldozatot, hogy egyáltalán foglalkozunk az „Uj Korral“, hát intézzük el egy jódarabig ennek a lapocskának az igazmondását. — Az „Uj Kor“ tehát kifogásolja, hogy mi nem foglalkozunk eléggé a németországi eseményekkel. Ezt az a lapocska mondja, amely a német zsidó üldözés letragikusabb szakaszában vérszegény keretei között nem állalotta oldalszámra keresztretjvényekkel megtöltöteni hasábjait, amely ugye, mindenki beláthatja igen fontos, univerzális szükséglet ugy az erdélyi zsidóság, mint a palesztinai építés és a német zsidóüldözés szempontjából. Lám csak keresztretjvény! Hogy mi ezt eddig nem tudtuk. Ez kell és színtelenség kell és üresség kell és akkor lehet minden kis „köpködő“ hivatalos. De mi nem ezt tettük. Mi harcoltunk mind a tíz körünkkel a német zsidó testvéreinkért. Mi sikraszálltunk az érdekeikért, mi szembeszálltunk mindenkiel, mi egész számokat jelentettünk meg kizárólag csak az üldözött német zsidóság érdekében. Ellenünk sajtó-pert indított a nagyváradi német konzulátus és lapunkat kitiltották Németországból. Szerkesztőségünk tagjainak sem a nagyváradi, sem a temesvári német konzulátusok nem akartak és nem is adtak ki német vizumot és még ma is eleven harcok erővel támadunk és védjük zsidó testvéreink érdekeit. Az „Uj Kornak“ azonban mindez nem elég. Sőt épen ez az, ami fáj, épen ez az ami rosszul esik. De ígérjük, hogy ezért nem hagyjuk abba.

Az „Uj Kor“ tehát szemünkre veti, hogy nem feltűnik eleget a német zsidóság érdekében. Neveléses lenne, ha ez ellen komoly érveket akarnánk még ezután is felhozni. Csak kézbe kell venni lapunk bármelyik számát — és az cáfol. És bizonyít. És

megmutatja, hogy mennyit érnek az „Uj Kor“ rágalmai. Mi volünk azok, akik leközlünk minden univerzális felhívást, ami bárholnan is kiindult és le is közlünk a jövőben is. Az „Uj Kor“ azonban ahelyett, hogy ezt meglátná és elismerné — halandzsázik. Hogy azt mondja, hogy Amerika és Nyugatindia. Mi ilyet nem irtunk, nem mondtunk, ezt csak irigy és tehetetlen dühében fröcsköli felénk a kis 400 példányban megjelenő és talán még 100 példányban sem olvasott „hivatalos“, mert érzi és tudja, hogy mi valóban nemcsak Erdély zsidóságának vagyunk kedvelt és elterjedt organuma, de a határokon túl is, Jugoszláviában, Csehszlovákiában és Magyarországon is felkarolta a zsidó közvélemény lapunkat. Hogy miért és hogyan? Mert tele vagyunk élettelle és lendülettel, viszont a „hivatalos“ gyenge, üres és erőtlén. Itt valóban csak úgy mint az egész Erdélyben meg van győződve a zsidóság arról, hogy cionista és egyetemes zsidó lap vagyunk. Erről csak az Uj Kor dohos és rosszakaratu szerkesztőségében nem akarnak tudni. Azonban, amit mi teszünk, azt önzetlenül, becsületesen, elhűségből, meggyőződésből és áldozattal tesszük. Bennünket nem támogat a Zs. N. Sz., nem támogat a Wizó, a K. K. L. és a K. H. mint az Uj Kort és nem költi ránk súlyos százezreket, elvonva azt az anélkül is gyenge erdélyi cionista mozgalomtól. Mi nem kapunk támogatást munkánkért, legfeljebb csak támadást. Mi nem emészjtük fel a zsidó alapok nehezen összekapart filléreit, és főként nem emészjtük fel olyan haszontalanul, mint a hivatalos. Amelynek senki sem látja hasznát. Sem a cionizmus, sem a Zs. N. Sz., sem az erdélyi zsidóság, sőt még a németországi zsidóság sem. Amit mi teszünk azt saját erőnkől, megfeszített akarattal és áldozatkészséggel tesszük. Az Uj Kor tehát nem diktálhat. Nem diktálhat sem morált, sem nívót, bármennyire is favorizálja a Zs. N. Sz. egyes vezetői az erdélyi cionizmus terhére. Iskolát járhatna mindkettőből nálunk. Talán túlértékeltük magunkat — gondolják olvasóink. De az Istenért vegyenek kezükbe egy „Népünk“-et és vegyenek kezükbe egy „Uj Kort“ és akkor fölösleges minden további szó.

Ez az ami az Uj Korra vonatkozik. Bőségesen elég. Sok ahoz, hogy mindenki lássa a valóságot. Sajnos azonban, ami a legfájdalmasabb, ebben a csunya ügyben a Zs. N. Sz. temesvári központjának is van szerepe. Sőt a legfontosabb és legdicstelebb szerepe. Mert ugyehár azt a Zs. N. Sz. is elismeri, hogy az 1930 december 23-án a cluji IX-ik konferencián hozott határozat értelmében a Népünk hivatalos lap. A Zs. N. Sz. vezetőségétől azonban egy levelet kaptunk, amelyben azt revolverezte felénk, hogy ha nem közöljük le azt a felhívást, akkor megvonja tőlünk a „hivatalos“ jelzöt. Nos hát ott kezdjük, hogy nem a temesvári vezetőség nevezett ki bennünket hivatalos lapnak (ha rajta állott volna ezt sohasem tette volna meg), így tehát nincs is jogában, hogy ezt megvonja tőlünk. A cionista konferencia nevezett ki bennünket hivatalos lapnak, tehát csak a cionista konferencia vonhatja ezt meg tőlünk. Cionista konferencia pedig azóta is volt már néhány, de még eddig szó sem volt arról, hogy ezt megtegye. A Zs. N. Sz. vezetősége tehát kissé túl lő a célon. Valahogy úgy néz ki, mintha azt mondaná: Mit nekem a cionista közvélemény, mit nekem a konferencia: a jog az én vagyok. És mindenki beszélhet ezek után azt, ami neki jól esik. Figyelmébe ajánljuk tehát a temesvári vezetőségnek, hogy kissé messzire hajlított a követ, hogy a tendenciózus elvakultságában már arról is elfelejtkezett, hogy meddig terjed

a hatásköre. Van azonban a dolognak még egy bántó vonatkozása. Hogyan került a Zs. N. Sz. és a „Népünk“ még le nem zárt és függőben lévő levelezése az „Uj Kor“ szerkesztőségének birtokába. Hangsúlyozzuk, hogy le nem zárt levelezése. Mert való igaz, hogy mi bátrak volünk ismétellen kérni a kibocsájtott röplapokból, de miután a Zs. N. Sz. VII. 12-iki levelében mereven kitarított ama álláspontja mellett, hogy nem küld röplapokat és ragaszkodik a cikk közléséhez, azonnal leküldtük a nyomdába az említett felhívást, amit időközben ki is szedtek. Erre jött aztán az Uj Korban a támadás. A Zs. N. Sz. tehát nem várta be, hogy legközelebbi lapszámunkban közléstesszük a cikket, vagy sem, hanem leadta közlés végett hamis és tendenciózus beállítás mellett a levélváltásunkat. Mert a Zs. N. Sz. névégeredményben nem az volt a fontos, hogy a cikk megjelenik-e vagy sem, hanem a támadás. Így tehát fölösleges lett volna minden várakozás és időtöltés. Gyorsan végre kellett hajlani az orvtámadást, mielőtt nekünk még alkalmunk lehet a cikket megjelentetni. A tendencia, a rosszakaratu, az elfogultság tehát mind nyilvánvalóbbá válik.

Ezek után, ilyen támadás, ilyen förmedvény után, amelyet az „Uj Kor“ most felénk dobott, természetesen elállunk a felhívás közlésétől. Nem szerethetjük meg az „Uj Kor“-nak azt az örömet, hogy kültek kardcsörtetése és revolverezése megjelent bennünket és azért közöljük le a felhívást. Az „Uj Kor“-nál különben sem új dolog az, hogy szennyet dobjon lapunkra és szerkesztőire. A cionista becsületbírószág 1932 június 19-én dr. Engelberg Dezső elnöklete és Löbl József jegyzőkönyvvezetése mellett megállapította már, hogy az „Uj Kor“-nak főszerkesztőnk ellen irt egyik förmedvénye szemenszedett valótlanosság, nem felel meg a valóságnak és arra is kötelezte az „Uj Kor“-t a cionista becsületbírószág, hogy teljes terjedelmében közölje le az ítéletét hasábjain. A főhivatalos lap azonban ezzel adósmaradt. A hivatalos lap készségel adott helyett, hogy hasábjain megtámadják és bemocskolják Erdély egyik vezető cionistáját, de lovagiatlanul és immorálisan megtagadta, hogy ugyanazonok hasábjainon elégtételt is szerezzen az ártatlanul bemocskolt és megvádolt cionista vezetőnek. Ez hát az Uj Kor morálja. Mi szintén nem közöltük le a becsületbírószág ítéletét, mert nem akartuk pellengére állítani a Zs. N. Sz. hivatalosát. Tökéletesen elégt volt annyi, hogy a becsületbírószág rehabilitálta főszerkesztőnköt. De nem akarunk exhumálni. Nem akarjuk felróni a régi bírónöket. Amikor duskálni lehet a friss és teljes en uj bűnökben is.

Csak megemlítjük itt, hogy az „Uj Kor“ a nemzeti alapon álló vallásos mizrahi ifjúság szervezeteivel és vezetőjével hasonló módon bánt el. Miután minden szerat és piszkot rájuk dobott, egy szerkesztői üzenettel intézte el az ifjúsági szervezet elnökének beküldött válaszát, amelyben a cikkekre reflektált. A cionista közvélemény persze nem szerez tudomást ezekről a „kollizatiókról“, mert az „Uj Kor“ vigyáz arra, hogy mindig csak a saját „szabadalmazott“ és tendenciózus beállítottságú nézetek kerüljenek a nyilvánosság elé. Helyreigazító közleményeket azonban méltóságos alulnak tart közölni.

A Zs. N. Sz. és az Uj Kor-nak emelkezes politikája eredményezi, hogy régi cionista gárda egy nagy része ellégededik és nem vesz részt a szövetség munkában és ennek tudhaló be azon akció is — amely bármely fájdalmas is — Mizrahi Erdélyrészi Központjának és ifjúsági szervezeteinek részéről indult a nemzeti alapon álló vallásos zsidóságnak szövetségétől különáltan, önálló szervezeteiben való tömörítésére.

Végezetül pedig csak annyit, hogy felhívás le nem közlése miatt nem érzünk lelkiismeretfurdalást a német üldözött zsidó testvéreinkkel szemben. Mi eddig is megtettük kötelességünket és a jövőben sem az Uj Kortól fogunk példát venni...

Egyesületi hírek

Az erdélyi Mizrahi ifjuság nagytiszviselői bizottsága sűrűn összejött hiva Szilágysehibe. Az erdélyi Brith Hanoár Hámizrachi Szigeten tartott erdélyrészi központjának executívája sűrűn összejött. A szeptember 23-ára Szilágysehibe a szervezet nagytiszviselői bizottságát (NIB), mely hivatalosan dönteni és határozni különböző fontos kérdésekben, melyek sűrűn megoldásra várnak. Az executív, a NIB tárgysorozatát a következőképpen állította össze: 1. A központi jelentése. 2. Részvételi lista a krakkai Mizrahi világkongresszusra. 3. A VIII. cionista világkongresszus. 4. Állásfoglalásunk a Zsidó Nemzeti Szövetséggel szemben. 5. Schara-gei Erdélybe való jövele. 6. A különböző ország-erzsi Mizrahi ifjusági szervezetek egyesülésének kérdése. 7. Hácsará és állijah problémák. 8. Kibuc „Jawne”, erdélyi Kibuc. 9. Certifikátok elosztása. 10. Az allijah chalucok sorrendjének összeállítása. 11. Esetleges indítványok.

A backa-topolai hitközség az elmúlt héten tartotta impozáns rabbiválasztó közgyűlését, amelyen egyhangulag dr Temen Béla főrabbit választották meg. A közgyűlést dr Boschan Samu hitközségi elnök, az országosan ismert cionista vezetőférfi vezényelte meg rendkívül hatásos beszédével. Havas Endő igazgató, volt hitközségi elnök beszélt ezután a munkás és szivbemarkoló szavakkal. A szavazást elnökölt Bodrogh Mór bankelnök, a hitközség köz- megbecsülésnek örvendő tudós tagja adta le. A megválasztott főrabbit az egész hitközség lelkesen ünnepelte.

A gálszécsi hitközség az elmúlt héten vendéglátta Amsel Izsák újlaki főrabbit, aki mara- ndó hatású beszédet tartott a hitközség tagjainak „Jisuv Erec Jisroel” szentességéről. Az újlaki fő- rabbi gálszécsi útja és beszéde túlnő a megszokott kereteken és igen nagy hatást váltott ki országos viszonylatban is. A főrabbi ugyanis elhatározta, hogy egész Szlovéniában propaganda utra indul „Salom” jelszóval egyesíteni fogja a szentföldért dolgozó vallásos zsidóságot.

A kosicei (Kassa) zsidó főiskolai hallgatók egyesülete, a „Bar Kochba” az elmúlt héten tartotta közgyűlését. A megjelent választások eredménye a következő: Elnök: Pollák Ferenc, alelnök: Héber Béla, vezetőség: Wald N., Heilmann György, Wein Endre, Albert Árpád és Serebrenik Tibor. A július 16-án a kassai cionista szervezet Herzi- ünnepele keretében tartotta meg dr Margulies Samu, a csehszlovák zsidópárt elnöke, aki a Ber- heim féle népszövetségi petíciót kezdeményezte, im- pozáns előadását a közönség lelkes ünneplese köze- vette. Néhány nappal ezelőtt a hitközség tanács- terében volt nagy Herzi-ünnepele. Dr Lövi József ünnepi megnyitóját után Stroh Henrik vezetésével Halper Elías főkántor a templomi karral az El mólé chámimot intonálta. Dr Rabbinozil németnyelvű beszéde után, Moskovits Adrienne szavalt szép si- nnerrel.

Senec. Röviddel ezelőtt alakult itt meg a Ceire Mizrahi szervezet, amely igen szép munkaprogram- mal dolgozik.

Zambokrekly. Dr Kurzweil és juc. Rosenzweig kezdeményezésére megalakult a Ceire Mizrahi szervezet.

Az ungvári Mizrachiban megtartott tisztújító közgyűlésen a következő új vezetőséget választották meg egyhangulag: Elnök: Sch. H. Müller, alelnök: D. Moskovics, titkár: M. Schagrin, pénztárnok: D. Schatten.

A pöstyényi Mizrahi impozáns mítinget tar- tott, amelyen nívós előadásokban számoltak be a köz- galom aktuális kérdéseiről: Jung Mór és juc. Rosenzweig (Nyitra).

A Nove-Zamkyében június 29-én megtartott Mizrahi estélyen dr Kuerzweil (Bratislava) és Kaszner Leopold tartottak előadást Palesztina gaz- dasági kérdéseiről és a kongresszusi problémákról.

Bratislavában a kongresszusi problémák ala- pos megtárgyalása érdekében sorozatos előadások tartottak a Mizrahi szervezetben. Referen-tek: Prof. Grünwald, Ch. Hecht, Ch. Kaszner, Weinreb és Weiner.

A Hidán megalakult Ceire Mizrahi, a kö- lköző vezetőséget választotta meg egyhangulag: Elnökök: Grünzweig Smile, Schön Mose, alelnök: Hersch Izidor, titkár: Schön Andor, ellenőrök: Lövi Sándor, Áron Márton, KKL biztosok: Wein- berger Béla, Schreiber Bimbi. Választmány: Klein- emér, Hersch Miklós és Katz Ferenc.

Ungváron a közelmúlt napokban „Jawne” név- ű heber kulturegyesület alakult. Célja a heber kultúra terjesztése. Az évi sékeláció 740 el zárult. Az eladott sékelek száma soha nem volt még ilyen magas. — Az elmúlt évben megalakult ungvári Béth- ű leányiskola az elmúlt héten beszűntette mű- ködését a rossz gazdasági viszonyok miatt.

Uzhorodon 8 tanerős hitközségi iskola 500 örvendővel és 3 tanerős heber iskola 150 növén- nyel működik. — Az uzhorodi Wizo Eisdorfer erta tanítónő rendezésében jól sikerült gyermek- előadást rendezett a városi színházban.

Keren Hayesod meeting Orsován. Folyó hó- én az orsovai zsidóságnak egy meeting keretén- ben alkalmuk volt N. M. Gelber dr ragyogó szó- ki tehetségét élvezni. A meeting a hitközség ta- nácsstermében folyt le nagyszámu közönség jelen-

BORGOS

Szépen és olcsón
vegyleg tisztít, mos, vasal!
Fehérnemű és gallérmosást vállal!

Bazárépület — Színházoldal Gallér darabja 3 lei
Fiók-felvétel Holdas-templommal szemben, Piața Unirii (Szt. László-tér) 16.

létében. Scheinberger Hugó hitközségi elnök meleg szavakban üdvözölte a vendéget, kiemelve tudomá- nyos munkásságát, majd felkérte előadásának meg- tartására. Gelber dr másfélórás beszédében magá- val ragadta a hallgatóságot. Ismertette a zsidóság helyzetét a galul különböző országaiban, majd a palesztinai országépítés fontosságára hívta fel a kis város zsidóságának figyelmét. Scheinberger Hugó elnök a lelkesedéstől meghalva mondott köszönetet a magas szárnyalású beszédért, utána vendégül látta lakásán a meetingen résztvevők nagy részét. Löwen- kopf Kálmán rabbi humoros szavakban hívta fel híveit a jegyzésre. Gelber dr beszédének halása alatt megindultak az önkéntes jegyzések, amelyek messze túlhaladták a várakozást. Meghaló volt az Erec iránti szeretet feltámadását látni a zsidó szí- vekben. Keren Hayesod biztosnak közfelkiáltással Arditi Ábrahám gyáros választották meg. A propa- ganda megrendezése körül Reicher Márkus, Reicher Margit, a Wizo elnöknője, az ifjuság közül Reicher Miri és Löwenkopf Tivi fejtettek ki dicséretreméltó munkát.

A szebeni Brith Hanoár Hamizrachi szom- bat este jól sikerült Melaveda Malket rendezett Markovits Jehuda és Nótá Ábrahám marosvásár- helyi chalucok tiszteletére.

Választási propaganda a oradeai Mizrachi- ban. Ismeretes, hogy a Mizrahi erdélyrészi köz- pontja központja külön mizrachi listát állított fel a XVIII-ik cionista világkongresszusra. A propa- ganda a lista érdekében szombaton kezdődik meg, amikor is délután fél 6 órakor a jelenleg a szentföldről lejött Altmann Samuel és Nussbaum Samuel tartanak propaganda beszédet a mizrachi lista érdekében. A jövő hét szombatján pedig Wasserstrom Sándor és Just Móse, a mizrachi lista jelöltjei tartják meg beszédeiket az aktuális kongresszusi problémákról.

A ludasi Brith Trumpeldor helyi csoportja folyó hó 16-án tartotta meg Herzi Tivadar gyász- ünnepele, mely szép erkölcsi sikert aratott. Sok tapsot és sikert aratott Elisz Schwartz, Katz Izsó és Horváth Iboly. Végezetül a Betár kórus a Hatik- vát énekelte el.

A homonnai hitközségi választásokat az el- lenzék megpeticionálta. — Az országos iroda helyt adott a petíciónak és elrendelte az új választáso- kat. Remélik, hogy az új választások során az el- lentéket likvidálni fogják a szembenálló felek.

A michaloveci Mizrahi dr Leó Kurzweil közreműködésével kitünően sikerült előadást ren- dezett, amelyet dr Neumann Max nyitott meg méltató szavaival. — A revizionista szervezet a napokban látta vendégül dr Löwy, dr Neugröschl és dr Gotteszmann revizionista vezetőket, akik nagy- sikerű előadást tartottak.

Ha a „NÉPÜNK“-et olvasod,
jusszon eszedbe az előfizetési díj is!

Gondoskodjék öreg napjairól és időelőtti munkaképtelenség esetére!

Ezt könnyen megteheti, ha jövedelméhez mért havi fizetések ellenében

Járadékkal kapcsolatos NYUGDIJBIZTOSÍTÁST

köt nálunk.

KÜLÖNLEGES ELŐNYÖK:

1. Orvosi vizsgálat nem szükséges, csupán 2 évi várakozási idő.
2. Baleset által okozott rokkantság esetén várakozási idő sincsen.
3. Kényelmes fizetések havi díjrészletekben.
4. Vásárolhat biztosítási éveket kedvező feltételekkel.
5. Megtámadhatatlan a biztosítás egy évi fennállás után.
6. Nem vész el a pénz akkor sem, ha csak egy évi díjat fizett.
7. Megszakíthatja és újból felveheti a díjfizetést (pl. rossz üzletmenetnél és állástalanság esetén, stb)
8. Visszavásárolható vagy köicsőnnel terhelhető kedvező feltételekkel 3 évi díj fizetése után.
9. Tőkésítés kedvező feltételekkel.

Minél előbb kezd meg, annál jobban értékesítheti megtakarított pénzét!

Felvilágosítást és díjszámítást költségmentesen nyújtunk.

PHÖNIX

Életbiztosító Társaság

Központi székhelye: WIEN

Erdélyi igazgatóság Cluj, Str. N. Iorga 16. Telefonszám 11-48

Engedélyezve Romániában 1929 január 14-én, közzétéve a Mon. Of. 13. számában 1929 jan. 16-án, Alapszabályok közölve Mon. Of. 45-1929. Bejegyezve az ilfői törvényszéknél a cégjegyzékbe 1929 január 21-én 6. sz. alatt

RÖVID HIREK

JOHANNISBURG. Néhány héttel ezelőtt meghalt Jacob Senior egy szerény életű, egyszerű zsidó lakosa a városnak, akinek, amikor végrendeletét felbontották, kiderült, hogy teljes vagyonát — ezer fontot, 650,000 leit — a Keren Kajemet javára hagyta földvásárlási célokra.

LODZ. A törvényszék 3 antiszemita nemzeti-szocialista párttagot 1—1 évi börtönre ítél zsidó ellenes propaganda miatt.

VARSÓ. Az elmúlt héten 150 delegátus jelent meg 75 helység képviselőjében Varsóban a Zeire Aguda munkáskonferenciáján.

BERLIN. A meggyilkolt dr Arlosoroff emlékeztetése tartott berlini ünnepély alkalmával a rendőrség 66 cionistát, főként fiatalembert vett őrizetbe. Hivatalos körök számolnak a cionista szervezet teljes megszűntetésével. — A német asszimiláns zsidóság politikai szervezetét, a Centrálvereint, Thüringiában a belügyminiszter feloszlatta. — A német élelmiszeriparban egyesület elhatározta, hogy a jövőben zsidó viszontelárusítók részére árú nem szolgálhat ki. Ily módon eselleg egész rövid idő múlva bekövetkezik az a helyzet, hogy zsidó családok és gyermekek nem fognak tudni élelmiszereket vásárolni. Egész egyszerűen éhen kell majd halniok. Ez még az állásvesztésnél és bojkottnál is biztosabb módszer. — A német nemzeti-szocialista párt titkos rendeletet bocsátott ki az összes hivatalokhoz, vállalatokhoz és üzemekhez, mely szerint október 1-ére az összes még megmaradt zsidóalkalmazottnak és tisztviselőnek kivétel nélkül távoznia kell. — Berlin város tanácsa elhatározta, hogy a berlini városi fürdőkben külön fürdési órákat állít be a zsidók részére. Ennek a rendelkezésnek az oka: „a belső rend és nyugalom fenntartása.” — Letartóztatták Tennenbaum Józsefet (Erfurt), Koritz Józsefet (Berlin) és Habinghorst Pált (Berlin) a zsidóüldözésekről szóló hamis hírek miatt.

BÉCS. A bécsi hitközség dr Dávid Feuchtwang főrabbit választotta meg főrabbiának, míg dr Izrael Taglicht főrabbit tiszteletbeli főrabbinak nevezte ki. — A bécsi egyetem orvosi fakultásának javaslatára dr Hugó Stern az egyetem rendkívüli professzorává nevezték ki. Dr Stern központi bizottsági tagja volt az osztrák zsidóság szervezetének.

GENF. A genfi nemzetközi munkáskonferencia elhatározta, hogy lépéseket tesz a nemzetközi munkahivatalnál, hogy a Németországból kiülő zsidó munkásrétegeknek a közeli országokban megfelelő elhelyezkedésről gondoskodjon.

AKKO. Az 1929-ben antiszemita kilengésekért halálraítél 3 arab emlékeztetése az elmúlt napokban Akkóban nagy zsidóellenes népgyűlést tartottak.

MEXIKÓ. Mexikó különböző városaiból antiszemita kilengéseket jelentenek. Egyes helységeken a tüntetők zsidó üzletek kirakatait is szeszelték. A németországi excesszusokra való tekintettel az antiszemita csoportok itt is felállították a zsidóellenes bojkott jelszavát.

SZALONIKI. A görög külügyminiszter, Pezmadjoglau, kijelentette, hogy 1000 Németországból menekült zsidónak, akik Görögországban kívánnak letelepedni, megadják az állandó tartózkodási engedélyt.

AMSZTERDAM. Az amszterdami segélyszervezet, mely a német menekültek érdekében alakult meg, újabban ismét 15000 arany forint gyűjtést mutatott fel.

ZÜRICH. Svájcban a legelőkelőbb személyiségekbeni segélyszervezet alakult a Németországból menekült zsidó tanítók és tanárok támogatása érdekében.

BRÜSSZEL. Az elhunyt Rabbi Hochstein helyére Rabbi Jakob Meir Sagalovitsch, danzigi főrabbit választotta meg a hitközség.

NÜRNBERG. A nürnbergi telefonhivatal értesítette a zsidó kereskedőket, hogy idegenfajásúakra való tekintettel a telefonkönyvben sem reklámjaik sem nevük nem szerepelhet.

PÁRIS. A francia sajtó hozza, genfi értesülés szerint, hogy Hirschfeld Ervin, volt berlini zsidó jegyző, aki ezidőszel Svájcban tartózkodik, petíciót nyújtott be a Népszövetséghez a német kormány ellen, állásából való elbocsátása miatt. Minthogy Hirschfeld, az Egyesült Államokban kíván letelepedni, jólmenő praxisának minden jogos indok nélkül való szétrombolásáért, több milliós magas kártérítést követel.

KISENEW. A közeli Polesti községben borzalmas módon gyilkolták meg Brawermann zsidó kereskedőt, feleségét és 12 éves leányát. Az elvetemült gonosztevők késekkel és baltákkal támadták rá a szerencsétlen kereskedőre és követelték, hogy jelölje meg a pénzének helyét. Miután így több százezer leire teltek szert, kegyetlen kínzások között gyilkolták meg Brawermann, majd pedig feleségére és 12 éves leánygyermekére velettek magukat és néhány perc alatt azokkal is végeztek. A vizsgálat megindult.

ZSIDÓ HUMOR

ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Ne szellemeskedj

Egyik berlini sebészprofesszor, aki mellesleg vadonatliszta árja leszármazott, mindig szeretett szellemeskedni és azt a jó szokását az új kurzusban is megtartotta.

Nemrég egy vakbéloperáció előtt odafordult a körülálló asszisztensekhez és diákhoz s kését magasra emelve így szólt: — Meine Herren, jetzt werden wir einbringen in das Braune Haus.

Elítávozták az egyetemről.

Hogyan állítható az állat az ember mellé

Egy jómódu, de tudatlan fiatalember szombatban a templomba jőve, a gondnok által a legfelső mizrach ülésre lett ültetve, közvetlen a rabbi mellé. A rabbi nagyon bosszantotta, hogy egy ilyen faragatlan szomszédot ültettek melléje, de hallgatott. A fiatalember egy szót sem tudott egész szombat napján váltani rabbi szomszédjával.

Mincha imánál, amidőn „Cidkoszcho”-t mondták, az imával kapcsolatosan a következő kérdést tette a fiatalember a rabbihoz:

— „Hogyan állíthaták (az imában) az „odom” (ember) a „behemo” (állat) mellé?” — Mire a rabbi a legtermészetesebb hangon a következőképp válaszolt:

„Nekem is ugyanazon kérdésem van. Legyen szives menjen a gábehez ő talán választ fog Önnek adni.”

A kijátszott tolvaj

Egy fukar zsidó ember elutazott egyszer a vásárra és 5000 leit vitt magával. A biztonság kedvéért 2000 leit elásott a földbe, mert attól tartott, hogy meg fogják lopni. Tényleg, ahogy másnap felkereste a rejtekhelyet, a pénznek csak hült helyét találta. Gyanuja a szállásadója ellen irányult, kinek alkalma volt ténykedését megfigyelni, mint hogy annak ablaka szemben volt a rejtekhellyel.

A lopás felfedezése után kétségbeesve futott a rabbihoz, kinek tanácsára a következő kérdéssel állít be szállásadójaéhoz:

5000 leit hoztam magammal, melyből 2000-ret elástam s a megmaradt 3000-rel nem tudom, mit csináljak, adjam-e oda egy megbízható embernek, vagy pedig a 2000-nek rejtekhelyére tegyem ezt is?

Nem igen talál sz ebben a községben megbízható embert s azért helyebbnek tartom, ha eldugod azt is a többihez. A furfangos tanácsadó az éj leple alatt visszavitte a 2000 leit a rejtekhelyre, mert bizonyos volt benne, ha a vendége nem találja ott a 2000 leit, nem fogja oda tenni, de nagyon pórul járt, amikor másnap az 5000 leinek se hire, se hamva nem volt.

Szegény korszó legendája

Nyugodtan pihent és élvezte üdítő italát, amidőn hirtelen váratlan egy kő esett rá és fájdalmas felkiáltással esett össze a korszó.

Társa okult a példáján és megbosszulandó a testvérét, ő esett a kőre és ime mégis csak a korszó törött össze. Minden képpen baj a szegény korszónak.

A kedves ajándék

Fiatal pár berendezkedik. Új bútorokat vesz és nyugodtan helyezkedik el az új lakásban. Néhány nap múlva levelet kapnak, melyben két színház-jegy van mellékelve a következő sorokkal: „Találjátok ki, ki küldi ezt nektek?”

Hálásan az ajándékozó iránt mennek a színházba és amidőn haza érkeznek, a lakásukat teljesen kifosztva találják. A tolvajok minden megmozgathatót magukkal hurcoltak. A konyhaasztalon a következő sorokat találták:

„Most hát bizonyára már kitaláltátok.”

— **FELHÍVJUK ELŐFIZETŐINKET,** különösen azokat, kiket inkasszánsainknak nem áll módjukban felkeresni, hogy hátralekös előfizetési díjaikat számunkra haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek. Kérjük olvasóinkat, hogy nehéz munkánkban támogassanak bennünket, hogy lapunkat akadálytalanul küldhessük a jövőben is címükre. A „NÉPÜNK” kiadóhivatala.

— **Lefoglalták Einstein motoros csónakját.** Berlin. A Potsdam melletti kikötőben feküdt Einstein professzor nagy versenymotorcsónakja. Ezt a csónakot a kormány lefoglalta a birodalom javára. A motorcsónak értéke 25 ezer márká. A lefoglalást azzal indokolja a kormány, hogy Einstein ki akarta vinni külföldre a csónakot.

— **Halálozás.** Rimaszombatban folyó hó 16 án kísérték utolsó útjára, a város és vidéke közönségének impozáns részvételével, felekezeti különbség nélkül néhai nagynevű Singer S. Leó rimaszombati főrabbinak jámbor, istenfélő és jótékonyaságáról neves özvegyét. A templom udvarán megtartott temetési szertartáson fia, Singer Rezső rimaszombati, Lemberger Izso (Rozsnyó), dr Lemberger Ábrahám (Nyirbátor), dr Weisz Náthán (Balassagyarmat) — a megboldogult vejei — és Unsdorfer Hillel (Losonc) rabbik méltatták a megboldogult, köztisztviselőiben álló papné nagy érdemeit, ecsetelve úgy a családot, mint a zsidóság és az egész társadalom pótolhatatlan veszteségét. A nyitott sírnál dr Weinberger Rezső hitközségi elnök tolmácsolta a hitközség és intézmények fájdalmas részvétét.

Léb Bernát, a ludasi hitközség érdemes elnöke, 65 éves korában hirtelen elhunyt. Halálát egész hitközsége mély és osztatlan részvétellel kísérte.

— **Ha azt kérditek,** hogyan vegyünk részt közvetlen uton Izrael jövőbeni országának felépítésének nagy és szép művében, ezt feleljük: Minden erőnkkel támogassuk és terjesszük a palesztinai földet, a palesztinai munka és palesztinai ipar termékeit, vagyis követeljük és fogyasszuk mindig a **TOCERET HAARECET!**

— **A Banca Nationala utazási csekket állít ki Pöstyénbe utazóknak.** A Román és Cseh állam kölcsönös megállapodása folytán a Banca Nationala mindazon fűrdővendégeknek, kik Pöstyénbe szándékoznak utazni Kc. 5000 összegig utazási csekkel állít ki. Mindazon Pöstyénbe szándékozó fűrdővendégek, kik ilyen csekkel akarnak forduljanak: Pöstyén fűrdőiroda, Singer László gyógyszerész Timișoara II. str. Saguna No. 8 címre, ki bővebb felvilágosítással és utmutatással szolgál. Tekintettel arra, hogy Pöstyén fűrdő ez évben mindenben mérsékelte az árakat, ezen 5000 csekkoronából a legmagasabb igényű fűrdővendégek is kijönnek a legelőkelőbb szállodákban.

— **Lezajlott Bécsben a kongresszusi választás.** Bécs. — Julius 6-án folytak le egész Ausztriában a XVIII-ik cionista kongresszusi képviselő választások, amelyen az általános (Klal) cionisták érték el a legjobb eredményt. A 4 megválasztott képviselő közül 2-öt az általános cionisták, 1-et a baloldaliak és 1-et a Grossmann-féle revizionista csoport kapott. A Klal-cionisták részéről képviselőnek választották meg: dr Oszkár Grünbaumot és dr Z. F. Finkelstein-t, a baloldali képviselőjében: Mendel Singert, míg a revizionisták részéről Robert Strickert. Az eddig beérkezett jelentések szerint Lembergben és Krakauban ugyancsak az általános cionisták érték el a legjobb eredményeket.

Egér és moly-rágást, égetést és szakadást művésziesen eltüntetett

HIRSCH JENŐ férfiszabó

Cluj, Calea Victoria 15. (Kossuth-ucca)